SAYISI HER YERDE
3 Kuruş
4 Eylül 1938
PAZAR

SON TELGRAF

BU GAZETE
İstanbulun en çok satılan hakikî akşam gazetesidir
İlânlarını SON TELGRAF'a verenler en çok okunan bir vasıtadan hakkile istifade etmiş olurlar.

Sayı: 537 | Yazı İşleri: Telefon 20827 İstanbul Cağaloğlu Nuruosmaniye No: 54 | En son Telgrafları Ve Haberleri Veren Akşam Gazetesi | İdare - İlân: Tel. 20827 Telgraf : İst. Son Telgraf

Almanya plebist yapılmasını istiyor !..

Fransa, Çekoslovakya'nın parçalanmasile neticeleneceği tabiî olan bu teklife kat'iyyen yanaşmıyor

Buna mukabil, Südetler işinin İngiltere, Fransa ve Almanya'dan mürekkeb bir konferans'da müzakere ve hal e dilmesi isteniyor

Bütün Alman diplomasisi seferber..

Hatay devletinin teşekkülü münasebetile bayram yapan Hataylılar.

"Şark'ın atası ve güneşi „ Büyük Şef

Hatay meclisindeki bütün cemaat mümessilleri söyledikleri nutuklarda bilhassa bu tabiri kullandılar ve Büyük Şef'e bağlılık ve minnettarlıklarından bahsettiler

Usbeci'ler şimdi de Haleb Türkle işkence etmeğe başladılar

Hatay'ın her tarafında halâ bayram yapılıyor

Antakya 4 (Hususî Muhabirimizden)— 19 yıl çile dolduran Hatay kahraman Türk askerinin inzıbat ve asayişi temin için hududu aştıkları günden beri birbirini takib eden fe - rahlı günlere kavuşmakta, büyük bayramlar yapmaktadır. Bu defa da 2 eylûlde meclisin açılması ve müstakil «Hatay Cumhuriyeti»nin resmen ilân edilmesi bütün Hatayda çok içten gelen sevinçlere ve emsalsiz tezahürata sahne olmuştu. Bu tezahürat hâlâ devam etmektedir. Bugün yeni devletin filen işe başladığının ilk pazarıdır. Bu münasebetle halk daha mes'ud ve daha müsterih bir halde istirahat gününü geçirmektedir.

Diğer taraftan Hatay devletinin kuruluşuna aid çalışmalara da hız verilmiştir.

Devletin çok yakında bütün cihazları ikmal edilmiş olacaktır.

Ancak Hatayda artık faaliyette bulunamıyan Usbeciler şimdi de Hatay hududları yakınlarında işe koyulmuşlar ve yine Türklere zu-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Hatay Devlet reisi Tayfur Sökmen ilk nutkunu söylerken

Ulu Şef'in Tebrikleri

Başvekilimiz de Güzel bir Mukabelede bulundu

Ankara, 3 (A.A.) — Hatay meclisinin içtimaı münasebetiyle Atatürk ile Başvekil Celâl Bayar arasında aşağıdaki telgraflar teati edilmiştir:

Başvekil Celâl Bayar
Ankara

Bugün Hatay Millet Meclisinin açılma ve devlet reisi intihabı ve bu suretle Hatay devletinin teessüs ettiğine haricîyeden verilen malûmat üzerine muttali oldum.

Cumhuriyet hükûmetinin bu muvaffakiyetini tebrik ederim.

K. ATATÜRK

ATATÜRK'E
İstanbul

Yüksek sevk ve idarenizle büyük milletimizin bir hizmetinde Ulu Şefimizin iltifat ve tebriklerine nail olmak gibi bizim için tasavvur edilebilen en büyük saadete ulaştırdığınız Cumhuriyet hükûmetinin yürekten gelen minnet ve şükranlarını arzeder sonsuz bağlılıklarımla en derin tazimlerimin lûtfen kabul buyurulmasını istirham ederim.

Başvekil
Celâl Bayar

İhtilâlciler Taarruza Geçtiler

Frankistler sür'atle ve Tamamile vaziyete Hakim olmıya Çalışıyorlar

Londra, 4 (Hususî) — Frankistler dün sabahtanberi yeniden bütün cephelerde ve bilhassa Ebru mıntakasında şiddetli ve büyük bir taarruza geçmişlerdir. Taarruzda bilhassa topçularla tayyareler mühim roller oynamaktadır. İlk adımda Frankocular muvafferiyet temin etmişlerdir. İhtilâlciler sür'atle ve tamamile vaziyete hâkim olmıya çalışmaktadırlar.

Hariciye Vekili Şehrimizde

Hariciye Vekili Dr. Tevfik Rüştü Aras bu sabahki Ankara ekspresile şehrimize gelmiştir. Ayni ekspresle İtalyanın yeni Ankara sefiri de İstanbula gelmiştir.

Askeri tarıklerde misli az görülen muazzam Alman manevralarından yeni bir safha

Bütün gözler Nurenberg kongresine çevrildi

Kongreninesas mevzuu, tekmil Alman'ların Almanya ile birleşmesidir.

ÇEKLER, SON KARARLARINI BUGÜNLERDE RESMEN ILÂN EDECEKLER

Almanyanın Ren hududlarında yaptığı muazzam tahşidatve fevkalâde tedbirler Fransa'da mevcud asabiyeti çoğalttı

Londra 4 (Hususî)— Südet Almanları meselesinin Almanyanın fiilî müdahalesine imkân bırakmadan halledilmesi için yeni siyasî faaliyetler sarfolunmaktadır.

Tereşşüh eden haberlere göre hâlen ortada iki noktai nazar çarpışmaktadır. Almanya, Orta Avrupanın her an bir harb tehlikesine maruz kalmaması ve bu gaileneğin kökünden bertaraf edilebilmesi için Çekoslovakyanın Südetlerle meskûn arazisinde «plebist» yapılmasını istemektedir.

Fransa, böyle bir plebist neticesinde Südetlerin büyük bir ekseriyetle Almanya lehine rey vereceklerini hesab ederek Çekoslovakyanın parçalanmasile neticelenecek olan bu teklifi kabul etmemektedir.

Fransanın bu fikre şiddetle muhalefet eylemesi tabiatile İngilterenin de kabul eylememesini intaç edecektir.

Buna mukabil İngilterenin yeni bir teklifte bulunduğu anlaşılmaktadır. Bu teklife göre, İngiltere Südetler meselesinin Almanya, Fransa ve İngiltere arasında aktedilecek bir konferansta müzakere edilerek kat'î bir karara bağlanmasını istemektedir.

Almanyanın bu teklifi kabul edip etmiyeceği henüz belli değildir.

SİYASİ KARARGÂH

Londra 4 (Hususî)— Son günlerde Berlin dünyanın siyasî ka-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Japonlar başladıkları taarruzu henüz başaramadılar

Çinlilerin mukabil hareketleri Japonları çok müşkül mevkie sokuyor

1800 sivil Çinli imha edildi

(Yazısı altıncı sahifemizde)

Imar işleri

İstanbul'un iki mühim ve müşkül derdi:

1 - İstanbul ile Anadolu yakalarının birleştirilmesi meselesi
2 - Seyrüsefer işinin tanzimi ve kolaylaştırılması

Şehircilik mütehassısı Prost her iki mesele için de birer hal şekli buldu

İstanbul imar işini deruhde eden Prostu en ziyade meşgul eden iki mühim mesele vardır. Bunlardan birisi şehrin üç birbirinden ayrı mıntakası arasında irtibat tesis etmek, diğeri de seyrüsefer işlerini bir intizama rapteylemektir.

Birinci mesele için muhtelif şekiller düşünülmüş, fakat neticede bunların hemen hepsi mahzurlu görülmüştür. Bu arada asma köprü fikri şehrin tabiî güzelliğini bozacağı cihetle kabul edilmemiş, tünel açmak uzun zamana bağlı olduğu için doğru görülmemiş ve nihayet İstanbul ve Anadolu yakaları arasındaki irtibatın ancak fribotlarla temin edilmesi şıkkı tercih edilmiştir.

Fribot iskelesi yeni yapılacak modern Yenikapı limanının yanında kurulacaktır.

Yeni liman evvelce yapılan birbirini nakız neşriyat hilâfına Sarayburnunun ucile teşekkül eden müsellesin öbür tarafında ve tâ Yenikapı nihayetlerine kadar uzanacak ve tâm manasile asrî tesisatı haiz bulunacaktır.

Seyrüsefer meselesine gelince; şehrin yükseklikleri birbirinden çok farklı olması seyrüsefer işinin tanziminde bir hayli müşkülât doğurmaktadır. Prost, şehri tünellerle köprüleri birbirine telif etmek suretile bu müşkülâtı yenmiye ve seyrüsefer işlerini Pariste olduğu gibi kolaylaştırmaya karar vermiştir.

Binaenaleyh şehrin sirkülâsyon projesi bu esasa göre hazırlanmaktadır.

Meccanî imtihanlar

Dün sona erdi

Leylî meccanî olarak lise ve ortamekteplerde okumak istiyen talebelerin İstanbul kız ve erkek liselerinde icra edilen müsabaka imtihanları, dün nihayete ermiştir. Bu imtihanlara iştirak eden 625 talebenin imtihan evrakı dün Maarif Vekâletine gönderilmiştir. Evrak, Maarif Vekâleti Orta Tedrisat Umum müdürlüğünde hususî bir komisyon tarafından sür'atle tetkik edilecek ve muvaffak olan talebenin isimleri imtihana girdikleri liselere bildirilecektir.

Ahırkapı Istasyonu

Devlet Demiryolları dokuzuncu işletme müdürlüğü, Sirkeci - Küçkçekmece arasındaki banliyö hattında yeni bir istasyon daha tesis etmiştir.

Ahırkapıda, Gülhane hastanesi yanındaki meydanlık olarak tesbit edilen yeni istasyonda, banliyö trenleri üç gündenberi durmağa başlamıştır.

Burada şimdiki halde bilet satılmamakta, yolcular bileti trende almaktadır. Diğer taraftan burada inşaata da başlanmış, demiryolunu çevreliyen duvar iki yerinden yıkılarak merdiven yapılmıştır.

Esnaf Çocukları

Esnaf cemiyetleri birleşik merkezi esnaf çocuklarının tam sıhhatli birer vatandaş olarak yetiştirilmeleri hususile yakından meşgul olmağa karar vermiştir.

Esnaf çocukları, esnaf hastanesinde umumiyetle muayeneye tâbi tutulacak ve hastalıklı olanlar daimî bir müşahede altına alınarak sıhhatlerinin düzeltilmesine çalışılacaktır.

Bu ders senesi başında fakir esnaf çocuklarının bütün ders levazımatı birleşik yardım teşkilâtından tedarik edileceği gibi iki ilk mekteb, iki orta mekteb, iki lise ve ki yüksek tahsil çağında bulunan sekiz fakir esnaf çocuğu da imtihanla seçilerek birleşik yardım teşkilâtının himayesi altına alınacak ve tahsillerine devamları temin olunacaktır.

Hazin bir ölüm

Şehid kaymakam Mehmed Ali beyin refikası İş Bankası ikinci direktörü Burhan Aşanın validesi tüccardan Cemil Sukiyenin kayınvalidesi Refia Aşan müptelâ olduğu hastalıktan kurtulamıyarak rahmeti rahmana kavuşmuştur. Cenazesi yarınki pazartesi günü Göztepedeki hanesinden kaldırılarak öğle namazı Göztepe camiinde eda edildikten sonra Sahrayı Cedid kabristanında aile mezarlığına defnolunacaktır. Cenabı hak merhumeye gariki rahmet eylıye.

Maktu Satış

Ayakkabıcılar bu işe başladı

Ayakkabıcılar, pazarlıksız satış kanununu tatbik etmeğe başlamışlardır. Hazırlanmış olan etiketler kanun mucibince satılacak her ayakkabının üstüne konulmakta ve bu etiketlerde ayakkabının fiat ve kalitesi de yazılmaktadır.

Bu şekilde Beyoğlu, Eminönü, Galatadaki bütün ayakkabıcılar satış yapmağa başladıkları halde Çarşıiçi ve Mahmutpaşadaki ayakkabıcılar buna muhalif bir vaziyet alarak eski şekilde satış yapmaktadır.

Ayakkabıcılar kooperatifi bu esnafa bu şekilde satış yapmalarının kanuna mugayir olduğunu hatırlatmış ise de eski şekilde satışta ısrar etmekte olduklarından belediye İktısad Müdürlüğü bu esnaf hakkında takibat yapmağa karar vermiştir.

Halâ Uslanmamış

Af edilmesine rağmen hırsızlıktan geri durmıyan bir ihtiyar

Ankarada muhtelif sirkatlerden 12 seneye mahkûm olan 50 yaşlarında İhsanın mahkûmiyeti, ilerlemiş frengi masabı olduğu için tecil edilmişti.

İhsan, bir müddet evvel bu tecilden istifade ederek İstanbula gelmiş ve muhtelif semtlerde hırsızlık yapmıştır. Bilhassa Galata, Beşiktaş, Alemdar, Kumkapı ve Beyazıd semtlerinde çalışan İhsan, üçüncü sulh cezada tevkif edilmiştir.

Talebe kooperatifleri Hakkında Yeni kararlar

Önümüzdeki ders yılı başında ilk ve orta mekteblerle liselerde mevcud talebe kooperatiflerinin Maarif Vekâletinin yeni hazıraldığı bir nizamnameye göre organize edilecektir.

Bugünlerde bütün mekteblere gönderilen bu nizamnameye göre, talebe kooperatifleri, fakir ve himayeye muhtaç bulunan talebe hayır cemiyetlerinin mürakabe ve kontrolleri altına alınacak, ayni zamanda talebe velileri hisse senedi almak suretile kooperatiflerin bir hissedarı olacaklardır.

—o—

Silâhdarağa Karaağaç yolu yaptırılacak

Belediye, Silâhdarağadan Karaağaca giden yolun esaslı surette tamir ettirilmesine karar vermiştir. Yolun tamiri işi bu ayın 19 unda br müteahhide ihale edilecektir.

FIKRA

Kütübhanemle ben

NAHİD SIRRI

Ankaradan İstanbula göç icab ettiğini anlayınca kitablarımın bulunduğu odaya koştum. Çocukluğumun en uzak devresinde bile bende mevcud olan bu kitab toplamak merakı, son yıllarda tıpkı bir hastalık halini almış ve beni okuyup yazmaktan menederek bütün zamanımı kitab toplamağa, bunları tasnif etmeğe ve kataloğ yapmağa muvakkif bırakmıştı.

Hem de, kâh para vererek ve kâh elâleme musallat olarak edindiğim ve her birinin adını umumî ve hususî defterlere yazıp numaraladıktan sonra bu numaraları ayrıca ilk sahifelerine yazdığım bu kitablar, sade beni alâkadar eden edebiyat ve tarihe değil, lâkin fizik ve kimya, ziraatle mineraloji gibi edna bilgi ve tecessüsüm bulunmıyan mevzular hakkında idi. İlkönce bunların hepsini, tabir caizse hiçbirinin kılına dokunmadan İstanbula taşımak arzusuna düştüm. Ancak bunun kaça mal olacağını bir tedkik ve tahkik edince sevdamdan vazgeçtim. Kütüphanemde mutlaka bir tasfiye iktiza ettiğini, her biri ekalli iki üç kilo gelen (hendesei tahliliye) veya (fenni velâde) gibi ömrümde bir defa bir yaprağına göz atmıyacağım cildlerden başlıyarak bütün bir kısmından ayrılmak zarurî bulunduğunu takdir ettim. Fakat lüzumlu lüzumsuz ve okunmuş okunmamış bütün kitablarıma o rütbe alışmış ve hepsini o kadar ebedî arkadaşım zanneylemişim ki, meşhur Cardinal Mazarin'in son saatlerinde söylediği cümle benim de dudaklarımdan döküleyazdı. Fransaya o uzun yıllar hâkim olarak helâl ve haramından cemettiği muazzam servet sayesinde topladığı harikulâde eşyaya baka baka, ölüm döşeğinde:

— Bütün bunlardan ayrılmak mı gerek?

Diye yanmış olduğu gibi, ben de elektriğe, fenni ihraka ve meteorolojiye aid kitablarımı pek mahzun bakışlarla seyrettim ve içinde daima pek tozlu bir hava teneffüs edilen kütüphane odasından mükedder ayrıldım.

Ve, heyhat, şehirde eski kitab satınalır bir kitabcı, yahud da okkaya kitab alacak bakkal aramağa çıktım: Fakat iki defterde adı geçirilmiş bu kitablardan bazılarını kitabcı değil, bakkal da almadı

Hava Seferleri

Programda değişiklik yapıldı

Şimdiye kadar cumartesi günleri Ankaradan İstanbula saat 16 da yapılmakta olan hava seferleri bundn sonra cumartesi günleri de sabah 8,30 da yapılacaktır.

Bu vaziyete göre paazradn maada her gün saat 8,30 da Ankaradan ve İstanbuldan birer tayyare tahriki suretile Ankara - İstanbul arasındaki hava seferlerine devam edilecektir.

Otomobillerin plâkaları değiştiriliyor

Yeni plâkalar belediyece 350 şer kuruştan verilecektir.

Ön ve arka plâkalar ayrı azrı şekillerde olup numaralar en uzak mesafelerden dahi okunabilecek vaziyettedir

Yeni otomobil plâkaları Belediyece hazırlatılmıştır. Plâkalar hususî kamplar yaptırılarak birinci kalite emaye üzerine Darbhanece yapılmıştır.

yeni plâkalar biri otomobillerin arka diğeri ön taraflarına takılmak üzere birbirlerinden ayrı iki şekildedir. Arka taraflara takılacak olanlar bir karış genişliğinde olarak mustatil şekildedir. Ön tarafınkiler ise dar ve uzundur. Bu suretle şoförlerin tek plâka kullanmalarına imkân bırakılmamıştır.

Gerek ön ve gerek arka taraflara konulacak plâkaların üzerindeki numaralar çok uzaktan dahi gayet kolay okunabilecek şekilde tertib edilmiştir. Plâklar sini siyah ve kırmızı olmak üzere iki renklidir. Siyah renkliler hususî otomobillerle taksilere, kırmızılar resmî otomobillere aiddir. Ancak hususî otomobillerde ön tarafa takılacak plâkalarda İstanbul manasına gelen İST remzinin yanında bir H ve arka taraf plâkalarında ayni rumuzun tam altına bir H markası konulacaktır.

Yeni plâkaların ihtiyaç nisbetinde hazırlanması işi bir haftaya kadar bitirilecektir.

Plâkalar bu ay sonuna doğru ve beheri 350 kuruştan bütün otomobillere dağıtılacaktır. Esasen şimdi otomobillerin yıllık fennî muayeneleri yapılmaktadır. Muayene işi tamam oluncıya kadar plâkalar da bitmiş olacağından bir buçuk ay sonra şehrimizdeki bütün otomobiller yeni plâkaları taşıyacaklardır.

Sustu, sustu, nihayet dün Söyledi:

Katil Maksud karısının zinada bulunduğunu iddia etti ve şahid gösterdi

Tarlabaşında Altınbakkal sokağında hemşerisi Saidi tabanca ile muhtelif yerlerinden vurarak öldüren seyyar sebzeci Arnavud Maksudun muhakemesine Ağır cezada devam edilmiştir.

Saidin annesi Beyaze ile kızkardeşi Hayriye ve mahkemeye bir de istida vermişler, bu istidada kendilerinin de davacı olduklarını bildiren kadınlar, şahsî hukuk olarak dört bin liranın hüküm altına alınmasını istemişlerdir.

Maksudun vekili, gösterecekleri beş müdafaa şahidinin dinlenmesini istemiştir.

Ayni zamanda iki celsedir konuşmaktan imtina eden maznun Maksud da ayağa kalkarak bu şahidler hakkında izahat vermiş ve demiştir ki:

«— Bu şahidler, karımın üç aydanberi Saidle düşüp kalktığını, Saidin akşam üzerleri karımın Nişantaşında oturduğu eve giderek geceleri de orada kaldığını çok iyi bilirler. Şimdiye kadar aklım başımda olmadığı için bu şahidlerden bahsedememiştim.»

Heyeti hâkime, şahidlerin ihzaren celblerine, dosyada mevcud evlenme kâğıdı tercümesi usulü dairesinde yapılmış olmadığından bunun da usulü dairesinde tercüme edilip mahkemeye gönderilmesi için Emniyet Direktörlüğüne iadesine karar vererek muhakemeyi 6 eylûl salı gününe talik etmiştir.

İnhisarlar Vekâleti Diyarbakır Başmüdürlüğü

İnhisarlar ve Gümrükler Vekâleti Diyarbakır viâyetinde yeni bir Başmüdürlük binası yaptırmıya karar vermiştir.

İzmirle Buca arasında otobüs nakliyatı

Buca ile İzmir arasında otobüs işletilmesi kararlaştırılmıştır. Bu hat için modern otobüsler satın alınacaktır.

Taşdelende Yeni Tesisat

Modern ve fennî ve sıhhî tesisat ikmal edildi

Taşdelen suyundaki yeni tesisat ikmal edilmiş ve Almanyadan getirtilen bütün makineler yerlerine konulmuştur. Taşdelen şimdi en modern ve en sıhhî vesaitle su temin edilen bellibaşlı membalardan biri olmuştur.

Dış Politika

Amerika ne düşünüyor?

Yazan: Ahmed Şükrü ESMER

Demokrat memleketlerde efkârı umumiye hükûmetin iç ve dış politikası üzerine büyük ölçüde müessir olan bir âmildir. Ve denebilir ki dünyanın hiç bir memleketinde bu tesir Amerikada olduğu kadar büyük değildir. Büyük harb içinde Amerikanın mukadderatını idare eden Cumhurreisi Vilson, idealist bir sulhçu idi. Her ne pahasına olursa olsun Amerikanın bitaraf kalmasını temin edeceğini bir çok vesilelerle söylemişti. Fakat Vilson bu samimî sulhperverliğine rağmen, gittikçe İtilâf devletlerine doğru temayül eden efkârı umumiyenin tazyiki altında nihayet Amerikayı harbe iştirak ettirmiştir.

Avrupadaki büyük devletler harpten önceki devirde olduğu gibi, iki zümreye ayrılmışlardır. İki taraf kuvvetinin aşağı yukarı birbirine müsavi olduğu bu müvazene içinde, Büyük harpte olduğu gibi, gene son sözü Amerika söyliyecektir. Acaba Amerika Avrupa memleketleri hakkında ne düşünüyor?

İtalyan ve Alman gazeteleri Büyük harpte hayal sukutuna uğrıyan Amerikanın müstakbel harpte bitaraf kalacağını muhakkak telâkki ettiklerini yazmaktadırlar.

Diğer taraftan İngiliz ve Fransız gazeteleri demokrat olan Amerikanın Büyük harpte olduğu gibi, ergeç İngiltere ve Fransaya yardım edeceğini yazıyorlar. Acaba bu iki iddianın hangisi doğrudur.

Gerçi Amerikanın müstakbel bir harpte takip edeceği siyaset hakkında bugünden Amerikalılar dahi söz söyliyemezler. Bu, harbin çıkış tarzına ve inkişafına bağlıdır. Fakat Amerika efkârı umumiyesinin İngiltere ve Fransaya mütemayil olduğu şüphe kaldırmaz. Amerikalılar bugün bir Avrupa harbine iştirak etmemiye karar vermiş olmakla beraber, acaba demokrat devletler hakkındaki bu derin sempatileri kendilerini ergeç harbe sürüklemiyecek midir? İşte cihan politikasının en büyük muamması.

Amerika efkârı umumiyesinin İngiltere ve Fransa hakkındaki sempatisinin ve Almanya ile İtalya hakkındaki antipatisinin ölçüsü hakkında bir fikir edinmek için efkârı umumiye enstitüsü denilen organizasyon tarafından yapılan bir anketin neticesine bakmak kâfidir. Evvelâ şu noktayı izah etmek lâzımdır ki muhtelif siyasî, iktisadî ve içtimaî meseleler hakkında yapılan bu anketler daima doğru bir iskandil olmuştur. 1924 senesinde Kuliç'in, 1928 senesinde Huver'in ve 1932 senesinde de Ruzvelt'in Cumhurreisi seçilecekleri hakkındaki tahminler doğru çıkmıştır.

Efkârı umumiye enstitüsü tarafından harici politika üzerinde yapılan anketin neticesi dikkate lâyıktır. Bazı sualleri ve cevapları nı seçelim:

1 — Sual:

En çok hangi Avrupa memleketlerini seversiniz?

Cevap:

Yüzde elli beş İngiltere
Yüzde sekiz Almanya
Yüzde sekiz Finlandiya
Yüzde dört İrlanda.

Küçük Finlandiya hakkındaki bu teveccüh, Amerikaya olan harb borçlarını muntazam tediye etmesindendir. Malûmdur ki bu borçları İngiltere, Fransa ve İtalya tediye etmemektedirler.

2 — Sual:

Eğer bir taraftan İngiltere ve Fransa, diğer taraftan Almanya ve İtalya harbe girerlerse, sempatiniz hangi tarafta olacaktır?

Cevap:

İngiltere ve Fransa ile: % 65
İtalya ve Almanya ile: % 3
Hiç bir tarafta: % 32.

3 — Sual:

Eğer Avrupada bir harp çıkarsa Amerika bu harbe müdahale etmeli midir?

Cevap:

Yüzde 95 hayır.

(Devamı 6 ıncı sahifede)

ONU BEN BOĞDUM

AŞK, HEYECAN ve İHTİRAS ROMANI

Tefrika N. 95

Yazan İskender F. SERTELLİ

Öyleya. bütün saffet ve samimiyetile, bütün sevgisile kendisine bağlanan Ayteni birdenbire inkısarı hayale uğratmakta ne mana vardı? Mademki bir gecelik talih onu uzun zaman bir prnes refahile yaşatabilecekti. Hüviyetini bir müddet daha gizlemekte devam etmek elbette daha kârlı olacaktı. ,

Gültekin, Aytene yalan söylemişti.

Amerikalılardan aldığı para dört bin değil, sekiz bin dolardan çok daha fazla idi.

Gültekin kazandığı paranın fazlasını saklamıştı. Bunları Venediğe varınca:

— Mısırdan geldi.

Diye meydana çıkacaktı.

Ah bu asalet budalalığı insanların yaradılışında mı vardır? Bilmem.. Gültekin de, cebine giren beş on bin dolarla, bir gece içinde.. Birkaç saat içinde bu hastalığa tutuluvermişti.

.....

Ertesi sabah...

Yugoslavyalı yolcu Gültekine sordu:

— Akşam şansınız çok açıktı galiba?!

— Evet... Biraz kazandım. Fakat, ne yazık ki karım hastalandı. Bugün hemen Venediğe harekete mecburuz.

— Sahi mi? Vah, vah... Halbuki ben, sizin burada birkaç gün kalacağınızı tahmin etmşitim.

— Maalesef Mösyö Petroviç! Kalamıyacağız.

— O halde ben de sizinle beraber hareket edeyim. Çünkü bu Amerikalılar beni pek rahatsız ediyorlar.

— Siz bilirsiniz. Bizimle gelirseniz pek memnun oluruz.

Gültekin ufak tefek partilerle nasıl olsa Petroviçi sızdırdığı için bu sağmal kelepiri elden kaçırmak da istemiyordu.

O gün birlikte hareket etmeğe karar verdiler.

Amerikalılar odalarında uyurken, Mısırlı prensle Yugoslavyalı ihtiyar tüccar sabah trenile Napoliden ayrıldılar.

✶

Venedik...

Gültekin otel defterine adını (Prens Mahmud) diye kaydettirmişti.

Deniz kenarında, rıhtımına gondolların yanaştığı muhteşem bir oteldi bu.

Gültekin artık prenslikten çekinmiyordu.

Ayten ona uğur getirmişti.

Gültekin, Ayteni kırmak istemiyordu.

Gütekinin Venedikte prensliğini meydana çıkarması Aytenin çok hoşuna gitmişti.

Öyle ya. Bir kadına prens karısı demek elbette hoşa gidecek bir şeyd.i

O güne kadar hüviyetlerini saklarcasına yaşıyan çiftler artık asalet ve kibarlığın icab ettirdiği teşrifat kaidelerine de - az çok - riayet etmeğe başlamışlardı.

Otelin yemek salonuna simokinsiz inmiyorlardı.

Her kapı açana, her yol gösterene, her palto tutana bahşiş veriyorlardı.

Kimse ile temas etmemek de şüphesiz ki prenslik, asalet icablarındandı...

İşte Ayten bundan sıkılıyordu.

Hiç olmazsa otel muhitinde bir kaç kimse ile dost olsalardı.

Gültekin bunu da yapmıyordu.

Onun çekindiği birçok noktalar vardı. Prensliği Venedikte şayi olur da gazetelere aksederse ne yapacaktı? Ya günün birinde bir gazeteci gelir de kendi memleketi hakkında prensten izahat isterse?

— Hayır.. Hayır.. diyordu. Ben gazetecilerin düşmanıyım. Aytenin hakkı var. O da gazetecileri sevmiyor.

Gültekin muhtemel tehlikelere karşı önceden tedbirler almağa karar vermişti.

Romada Mısır elçisi vardı. Bu adam kendisinin fotografını gazetede görür de:

— Ben böyle bir prens tanımıyorum...

Diyerek mahallî zabıtasının nazarı dikkatini celbederse, işte o zaman bütün falsolar ve bütün sahte hüviyetler meydana çıkacaktı.

Gültekin Mısırlı olduğnnu kimseye söylememeyi tercih etmişti.

— Artık oldu bir kere diyordu, otele böyle yazdırdık ismimizi. İcab ederse sıkıldığımdan bahsederek daha mütevazı bir otele çıkarım.

Ve bu onun son kararıydı.

Britanya otelinin ikinci katında iki odalı bir daire kiramışlardı.

Gültekin burada fazla para gideceğini anlayınca Aytene:

— Bu otel beni çok sıkıyor, güzelim!

(Devamı var)

SPOR

Millî takımımız Fin takımını 4-3 mağlûb etti

Millî takım için 8 neticeler seçildi

Ankara 3 (A.A.)— Bugün saat 17 de 19 Mayıs stadyomunda Türk-Finlandiya millî güreş ekipleri arasında greko romen müsabakaları yapılmıştır. Stad çok kalabalıktı. Seyirciler arasında Başvekil Celâl Bayar, Dahiliye Vekili ve Parti Genel Sekreteri Şükrü Kaya, Nafıa Vekili Ali Çetinkaya, Ziraat Vekili Faik Kurdoğlu, Gümrük ve İnhisarlar Vekili Ali Rana Tarhan da hazır bulunmuşlardır.

Müsabakalara başlamadan önce Türk ve Finlandiya millî marşları çalınmış ve güreşçiler sahaya çıkarken halk tarafından şiddetle alkışlanmışlardır.

Çok heyecanl devam eden müsabakaların neticesinde ekibimiz 4/3 galib gelmiştir.

Teknik neticeler şunlardır:

56 kiloda:

Kenan, Kiloda Kankuya sayı hesabile,

61 kiloda:

Ahmed, Pihliyamskiye tuşla,

66 kiloda:

Yahya kalkan Koskelaya hükmen yenilmişlerdir.

72 kiloda:

Celâl, Kinuneni sayı hesabile,

79 kiloda:

Ahmed, Pikkosana sayı hesabile,

87 kiloda:

Mustafa, Hermeye sayı hesabile

Ağır sıklette:

Çoban, Mellavoya sayı hesabile galib gelmişlerdir.

Yarın saat 16 da ayni stadda iki millî takım arasında serbest güreş müsabakaları yapılacaktır.

Önümüzdeki cumartesi günü Belgradda başlıyacak olan Dokuzuncu Balkan atletizm oyunlarına iştirak edecek Türk takımının son seçme müsabakaları dün yapılmıştır. Bu seçme müsabakaları müsabık adedi fazla olan 100, 400, 500 metre koşularla uzun ve üç adım üzerinden yapılmıştır.

100 metrede Fikret 11 2/10 ile birinci, Halûk 11.3/10 ile ikinci, İrfan, Seyhan ve Neriman sırasile üçüncü, dörüdüncü ve beşinci olmuşlardır.

400 metrede Zare 54.4/0 ile birinci, Cemal 54.6/10 ile ikinci olmuşlar. Bursalı İbrahimle İzmirli Fahri üçüncü ve dördüncülük almışlardır.

5000 metrede Artan 16.12.3/10 ile birinci, Hüseyin ikinci olmuşlardır. Ankaralı Mustafa yarışı yarısında terketmiştir

Üç adımda Yavru 13.58,5 metre ile birinci, Ankaralı Abdurrahman bir buçuk santim farkla ikinci, İzmirli Süreyya üçüncü oldular.

Uzun atlamada İzmirli Süreyya 6,19 metre ile birinci, Seyman 6,18 metre ile ikinci oldular.

Karagümrük sahasında

Bugün öğleden sonra saat dört te, Karagümrük sahasında Bursanın Muradiye spor yurdile Kasımpaşa birinci takımı arasında hususî ve intikam maçı mahiyetinde bir müsabaka yapılacaktır.

KÜÇÜK HABERLER

★ Barbaros türbesinin bahçesinde bulunan Beşiktaş Muhafızı Yedi - Sekiz Hasan Paşanın kabri açılmış, kemikleri, Yahyaefendi dergâhına nakledilmişti. Dünden itibaren de türbenin yıkılmasına başlanmıştır.

★ Binicilerimizin Romada kazandıkları Musolini kupasının devamı müddetince beynelel fuarda teşhirine müsaade edilmiştir.

★ Yugoslavya şimendiferciler inden 16 kişilik bir kafile şehrimize gelmiş, şehrin temaşaya değer mahallerini gezmeğe başlamışlardır.

★ İtalyada Yahudi memur kalmıyacaktır. Bir çok idare âmirleri şimdiden istifalarını vermişlerdir.

★ Mütekaid, eytam ve eramil maaşlarını doğrudan doğruya Mal müdürlüklerinden alanlara yarından itibaren tevziat yapılacaktır.

★ Posta treni, Derince istikametinde ilerlerken yol üzerinde bulunan ve kaçamıyan 72 yaşında bir ihtiyara çarpmıştır. Çok kısa bir zamanda lokomotifin altında parçalanan zavallı ihtiyarın hüviyeti tahkik edilmektedir.

★ İtalya hükûmeti, Balkan antantına mensub devletlerle Bulgaristan arasında Selânikte imzalanan anlaşma mucibince, Bulgaristanın silâhlanma hakkını tanıdığını resmen Sofya hükûmetine bildirmiştir.

★ İstanbul vilâyeti ziraat müdürlüğü mülhak kazalara bol miktarda ceviz fidanı göndermeğe karar vermiştir. Vilâyetimizde fazla ceviz ağacı yetiştirilmesine çalışılacaktır.

★ Balıkpazarı caddesine tesadüf eden iki bina dünden itibaren yıkılmağa başlanmıştır. Dört tanesi de bir iki güne kadar yıkılacak ve nihayet bir ay zarfında bunların da molozları kaldırılmış olacaktır.

Birinci ikramiyeyi Bir genç kız Kazandı

Ayşe iki yıldanberi kumbara sahibidir

Kumbara sahibleri arasında keşide ettiği müteaddid kur'alarla her sene otuz bin liraya yakın ikramiye tevzi eden Türkiye İş Bankasının Eylûl keşidesinde bin liralık ikramiyeyi kazanan 18947 numaralı kumbara sahibi Bayan Ayşe İsmet'in bir resmini dercediyoruz. Bayan Ayşe, Erenköyde Şaşkınbakkalda oturan İsmet Koyuncunun kızıdır. On yedi yaşındadır. İki senedenberi kumbara sahibidir. İki sene evvel biraderi ile ortak aldığı bir tayarye biletine isabet eden elli liradan hissesine düşen para ile İş Bankasında bir hesab açmış ve bir kumbara almıştı. Şimdiye kadar gündeliklerinden arttırdığı para, altmış lira kadardır. Kazandığı bin liraya dokunmak fikrinde değildir:

İkramiyeyi kazanan Ayşe kuyumcu kumbarasına para atarken

— İstikbal belli olmaz, belki iş hayatına atılmak lâzımgelir.. diyerek bu paranın kendisine sermaye olabileceğine işaret ediyor.

Bayan Ayşe Koyuncu henüz lisede okumaktadır. Mektebde çalışkan bir talebe olduğu kadar sporculuğu ile de tanınmıştır. Güzel tenis oynamaktadır.

Buseneki Kermes 10 Eylûlda yapılıyor

Kızılayın her sene yapmakta olduğu (kermes), Eylûlün 10 uncu cumartesi günü akşamı Tepebaşı bahçesinde yapılacaktır. Kermesin fevkalâde olması için yerli ve Avrupanın tanınmış artistlerinin iştiraki temin edilmiştir. Macaristanın meşhur (Yıldız) bale heyeti Peşteden yola çıktığını telgrafla bildirmiştir.

Fransız yıldızı (Dovia) yarın Paristen hareket edecektir. Bahçenin elektrikli sütunlarla süslenmesine başlanmıştır. O gece bahçeden atılacak renkli hava fişekleri kermesin başladığını halka ilân edecektir. Bunlardan başka bir çok sürprizler hazırlanmaktadır.

★ İngiltere Kanadada bombardıman tayyareleri yaptırmağa başlamıştır.

Bir Bire

Mekteb ve iş..

İki arkadaştılar. Tramvay gürültüsüne rağmen gençliklerinin verdiği kuvvetle sesleri o kadar yüksekti ki konuştuklarının hepsini kolayca iştiyordum. Başlarında mekteb kasketi taşıyan «çocuk» yaştaki bu iki talebenin sözlerine geyri ihtiyarî kulak verdim.

— Yazı nasıl geçirdin?

— ... de çalışıyorum. Ayda 15 lira fena para değil. Niyetim hem mektebe gitmek, hem işe

Henüz orta veya lise talebesi oldukları hallerinden, yaşlarından belli olan bu iki çocuktan birinin gözleri, üzerinde durulacak bir meseledir.

Mekteb ve iş, toy; henüz hayatın karışık yollarını seçmiye çalışan çocukların ayni zamanda idare edebilecekleri birşey değildir.

Okumak hayatın temelini kurmaya çalışırken hem bir dimağın başka şeylerle meşgul olması herhalde kabul edilemez.

Aile, cemiyet ve.. nihayet insanlık; gençliğin hayatını çürüten, ahlâkını bozan vakitsiz «hayata atılma» ile mücadele etmelidir.

Mekteb çağındaki bir çocuğun «iş» e girmesi ne pahasına olursa olsun müthiş bir felâketin başlangıcıdır.

BÜRHAN CEVAD

Belediye Seçimi

Mülhak kazalarda başladı

Vilâyetimizin mülhak kazalarında Belediye intihabına başlandığı İstanbul vilâyetine bildirilmiştir. Bir, iki güne kadar diğer kazalarda da Belediye intihabına iştirak etmek salâhiyetini haiz olanların listesi, duvarlara asılacak ve bu listede ismi olmıyanlar intihab komisyonlarına müracaatla itirazda bulunabileceklerdir.

Çiçekçilerde Toplanıyor

Çiçekciler cemiyeti yarın toplanacak ve cemiyetin partiye iltihak eylemesi için nizamnamelerine bir madde eklenmesine karar vereceklerdir.

İctima yarın saat 10 da Galatasaray mektebinin yanındaki cemiyet binasında yapılacaktır.

KALBE GİREN HIRSIZ

Senenin en orijinal romanını Son Telgraf'da okuyacaksınız

Dost Yugoslavyanın genç Kralı

6 Eylûlde doğumunun 15 inci yıldönümü kutlulanacak

Dost ve müttefik Yugoslavyanın genç ve güzide Kralı S. M. Piyer II in 6 eylûlde doğumunun on beşinci yıldönümü kutlulanacaktır.

Müteveffa Kral Aleksandr I:

— Piyer de bütün sınıf arkadaşları gibi çalışmalıdır. Ona hiç bir istisnaî muamele ve iltimas yapılmayacaktır. Çünkü, günün birinde, tahta çıkacaktır. demişti.

En değerli profesörlerin ihtimam ve takayyüdlerile yetiştirilen S. M. Piyer, lisenin beşinci sınıf tahsilini parlak bir surette bitirmiştir. Mekteb programları hemen hemen aynen tatbik edilmekle beraber, onun yüksek ve hususî mevkii, vaziyeti de gözönünde tutularak, ayrıca ihtimam gösterilmektedir.

S. M. Piyer II, Dedigne sarayının küçük paviyonunda tahsiline devam etmektedir. Her gün sabah sekiz buçuktan öğleye kadar, yalnız haftada iki gün öğleden sonra beşten altı buçuğa kadar çalışır. Günün kalan saatlerini jimnastik, spor, binicilik ve ertesi günün derslerini hazırlamakla geçirir

Genç Kral, derslerine gayet cid diyetle çalışır ve vazifelerini ihtimamla hazırlar Bilhassa fizik ve kimyaya karşı fazla alâka göstermektedir Çocukluğundanberi ingilizce konuşur ve fransızca ile almancayı, gün geçtikçe ilerlet - mektedir. Pek tabiî olarak kendi memleketinin diline hakkile vâkıftır, bütün inceliklerini bilir. Sırb - Hırvat dlile yakınlığı olan bulgarcayı da okur. yazar. Tatillerini Slovanyada geçirdiği için Sloven dilini de öğrenmiştr.

Bu seneki derslerinde lâtinceyi de öğrenmeğe başlamıştır.

Genç Kral, motörlü vasıtalarla hava ve deniz motörlerini kullanmakta büyük bir kabiliyet ve istidad göstermektedir. Makinelerin ıslahı hususundaki fikir ve düşünceleri çok defa, profesörlerini hayrete düşürmektedir.

Genç Kral, fikren gösterdiği terakki kadar vücud, sıhhat bakımından da ayni sür'atle ilerlemektedir.

Halihazırda, müteveffa pederinden uzun boylu, güzel bir gençtir. Bir süvari subayı gibi ata biner, mükemmel yüzücüdür. Yürüyüşe dayanıklı bir piyadedir ve mükemmel nişancıdır. Jimnastik derslerinde, onun sıçrayış ve atılışlarını seyretmek bir zevktir. Elişlerini de sever, boş zamanlarında sarayın atelyesinde çalışır. Bahçesini, kendi tanzim eder.

Kral Piyer, çok söz söylemeyi sevmez; yazarken, konuşurken de sözlerini ölçer. Bütün söyledikleri açık ve derli topludur.

Kral Piyer, kat'iyyen iddiacı değildir. Mekteb usul ve âdetlerine, ihtiyarile riayet eder. Tatiller de de, bütün nizamlara, arkadaşları gibi ayni suretle, ihtiyarile riayetten çekinmez. Dudaklarından eksilmiyen tebessüm, onun karakterinin iyiliğini ve kalbinin yüksekliğini gösterir.

O, müteveffa pederinin ahlâkına tevarüs etmiştir, ahlâkî kıymetlerin, meziyetlerin başında vazife ile adaleti görür. O yaşta bir çocuk için, böyle bir düşünce, onun ileride daha ne kadar terakki edeceğini göstermeğe kifayet eder.

Genç Kral, tebeası tarafından çok sevilmekte ve bu sevgi, gün geçtikçe de ziyadeleşmektedir. Dost ve müttefik Yugoslavyanın Genç Kralının on beşinci yıldönümünü hararetle tebrik ederiz.

Talebe pasoları değiştiriliyor

Mekteblerin açılma zamanı geldiği cihetle tramvay şirketi 938 - 939 ders yılına aid talebeye mahsus tramvay pasolarını bu ayın 12 sinden itibaren değiştirmeğe başlayacaktır.

GÜNÜN GÖRE..

Yemiş ağaçları

MAHMUD YESARİ

Yaz gelince, gazetelerin polis haberleri arasında: «Denizde boğuldu!» lar kadar «ağaçtan düştü» ler de yer tutar.

Şehir içindeki bütün yemiş ağaçları, yazın, görünür kaza yerleridir. Arsalardaki kör kuyular, yıkılmak üzere olan harab duvarlar, hattâ maslak yolu, yemiş ağaçlarından daha az tehlikelidirler.

Ağaçtan düşerek kafa patlaması, kol çıkması, bacak kırılması, kemiklerin zedelenmesi, el yüz berelenmesi, şehrin birçok yerinde olagelen günlük vak'alardandır.

Komşunun bahçesindeki dut ağacına tırmanan ayağı kayıp, yahud dal kırılıp düşmez de, bahçe sahibleri tarafından yakalanırsa, komşular birbirlerine girerler. Kavga biraz büyüyecek olursa, bütün mahalleli sopalar, takunyalarla birbirlerine saldırırlar.

Yalnız çocuklar değil, koskoca adamlar bile, ağaca tırmanıp yemiş aşırmaktan zevk duyarlar.

Bu, dalından koparıp yemek zevki mi? Yoksa «memnu meyva» oluşu mu?

Bedava sirke baldan tatlı olurmuş; iki avuç dutu, dört inciri, canı pahasile ödeyenler bir değil, beş değil ki...

Yakacık sanatoryomunun bahçesinde vaktile, kiraz ağaçları, bağ kütükleri varmış, Eski sahibi İngiliz, meyva ağaçlarile kütüklere vurmuş baltayı, hepsini söküp atmış. Çünkü meyva hırsızlarının şerrinden, binbir itina ile yetiştirdiği çam korusunu korumanın imkânı, ihtimali kalmadığını görmüş.

Eğer o, yemiş ağaçlarına ve bağ kütüklerine kıymamış olsaydı, bugünkü eşsiz korunun yeri, kupkuru toprak kalırdı.

Evlerimizin çiçek bahçelerini korumak; yazın bu ağaçtan düşme kazalarının önüne geçmek istiyorsak, şehir içindeki, bütün yemiş ağaçlarına kıyalım, yerlerine akasya, at kestanesi, filân dikelim.

MAHMUD YESARİ

Sıvasta Mutlu Bir gün

4 eylûl tarihî Sıvas kongresinin 19 uncu yıldönümüdür. Bu mutlu günü kutlamak üzere geniş bir program hazırlanmıştır.

Milli idarenin ilk defa resmen harekete geçişi demek olan kongreye sahne olmuş bulunan lise binası önünde büyük merasim yapılacak, nutuklar söylenecek ve lise dahilindeki kongre salonu, Ulu Şefin odası ziyaret edilecektir.

Elektrik Tesisatı Genişletilecek

Buhususta yeni ve mühim bir proje hazırlandı

Elektrik idaresi, şehrin elektrik ihtiyacının günden güne arttığını görerek idarenin ıslahı için yeni bir proje hazırlamıştır. Bir taraftan ihtiyac artmakla beraber diğer taraftan henüz elektrik istihlâk etmiyen müessese ve binalar da elektrikten istifade etmeğe koyulmuşlardır. Bu itibarla yeni yapılacak proje, şehrin hem bugünkü hem de en az müteakıb on beş yıllık bütün ihtiyacına tekabül edebilecek derecede olacaktır.

Elektrik idaresi bu projeyi süratle tatbik mevkiine koyacaktır. İdare, yeni tesisat vücude getirceği cihetle elektrik kilovat üc - retlerinde şimdilik ucuzluk yapılması mevzubahs değildir.

Sultan Aziz Ve gözdeleri

SON TELGRAF'ın Tarihî tefrikası No. 84

Yazan: M. Sami KARAYEL

Sıra yalılardan herkes pencerelere uğramış, saraylıları seyrediyorlardı

Mabeyin dairesinde rıhtımda bulunan nöbetçi yaverler ve çavuşlar bir anda gözlerini oldukları yere dikmişlerdi. Harem hümayuna bakmak başlarını havaya kaldırmak hadleri değildi.

Arzıniyaz; dilberleri yanına almıştı. Yeni dilberlerden Çeşmiap ile Dilsaze ferace ne güzel yaraşmıştı. Papatya sarısı gibi saçları beyaz yaşmaktan fışkırmış, mavi güzel gözlerile ürkek. ürkek etrafı gözlüyorlardı.

O vakte kadar sarayın dört duvar arasından dışarı çıkmamış olan bu dilberler ne oldum delisi olmuşlardı?.. Acaba nereye gidiyorlardı? Zavallıların hiçbir şeycikten haberleri yoktu.

Kızlarağası; gözdeleri saltanat kayığına ellerinden tutarak yerleştirdi.

İçinden ah ediyordu. Çeşmidil büsbütün efendisinden uzak kalmış ve unutulmuştu.

Kızlarağası; Arzıniyaza bakarak içinden:

— Ah; gözleri körolası kadın!

Diye inkisar ediyordu.

Ağa; görüyordu ki; mat güzelden başka; iki yeni körpe dilber daha vardı. Eğer; bunları Çeşmidile söylemiş olsaydı kız; kederinden muhakkak intihar ederdi.

★

Küçüksu mesiresinde mevcud saraylılar derhal her şeyi hazırlamışlardı.

Sultan Aziz; Göksu deresine doğru girdi. Küçüksuya gelmeden evvel; yanında bulunan mabeyinci Hafız Mehmed Beye emir vermişti:

— Hafız; şöyle Dört kardeşlere doğru girelim.

Sultan Azizin dereye doğru girdiğini gören sandallar yana çekilmişlerdi. Halk:

— Padişahım çok yaşa!

Diye bağrışıyorlardı. Kürekçiler, dereyi hızla geçtiler ve meharetle dönüp Küçüksuya geldiler.

Sultan Aziz; Küçüksu sarayı rıhtımına çıkarken gözdelerinin hâmil olduğu kayık da Kandilli akıntısı burnunu dönmüştü.

Sıra yalılardan herkes pencerelere uğramış saraylıları seyre - diyordu. Birbirinden güzel olan bu dilberler birer heykel gibi oturmuş duruyorlardı. Hiçbir tarafa bakmıyorlardı. Zaten saraylı terbiyesi de bu idi.

Gözdeleri götüren kayıkçılar yere bakıyordu. Bir tek gözün bunlar üzerine kaymasına imkân mı vardı? Sonra; o gözü oyarlardı.

Yeni gözdelerin Boğazdan, Boğaziçinden haberleri yoktu. Hatta, onlar; Dolmabahçe sarayının arka odalarında oturdukları için denizi bile görmezlerdi.

Zavallı körpe kızlar etraflarına da bakamadıkları için doya doya Boğazı seyedemiyorlardı.

Valide sultan kuruntudan sıznıyordu. Kızlarağasını çağırdı ve sordu:

— Aslanım nereye gitti acaba?

Kızlarağası birşeycikler bilmiyordu. Bilse, bilse başkâtbi bilebilirdi.

Fakat; Arzıniyazın kalfaları bilirdi. Kızlarağası boynunu bükerek sustu:

— .....

Valide sultan ağanın sükûtüne büsbütün içerledi ve:

— Neden cevab vermezsin ağam?

— Bilmiyorum efendimiz.

— Ne demek bilmiyorum? Bir kızlarağası hiç aslanımın nereye gittiğini bilmez mi? Ne iştir bu?.

— Sorayım sultanım...

— Kimden?

— Başkâtib Beyden efendimiz.

— Haydi durma! Çabuk öğren de gel!.

Zavallı Arab; sıska bacakları birbirine çarparak sarayın salonlarını arşınlayarak başkâtib dairesine geldi. İçeri girdi:

— Valide sultan hazretleri irade buyururlar. Efendimizin teşrifi şahane eyledikleri yeri sual eylerler...

Başkâtib şaşırmıştı. Valide Sultan, kızlarağası Padişahın nereye gittiğini bilmiyorlardı da kendinden soruyorlardı. Acaba, kendisini iskandil mi ediyorlardı? Bir boşboğazlıkla mı itham etmek istiyeceklerdi. Olur ya; saray entrikalarının binbir cilvesi vardı. Biraz duraladı. Mülâhaza etti. Kalben mutmain olduktan sonra; cevab verdi:

— Küçüksu mesiresi sarayına teşrif buyurdular.

Ağa koşarak geldi. Valide sultanın huzuruna girerek:

— Sultanım; efendimiz Küçüksu mesiresi sarayına teşrif buyurmuşlar...

(Devamı var)

Netice ne olacak?

İspanya'da yıkılmamış tek bir bina, yaralanmamış insan, korku duymamış mahlûk kalmadı!

Habeşistan, İspanya harbinde İtalya'nın oynadığı rolü değiştirebilir mi?

İspanyadaki vaziyetin General Franko lehine olmadığı anlaşılıyor. Bu böyle olunca İngiltere ile İtalya arasında 16 nisanda Romada imzalanmış olan itilâfın ne olacağı meselesi de tazeleniyor. Çünkü altı aydanberi bu itilâf kâğıd üzerinde kalmış oldu. Onun için yeni gelen Avrupa gazetelerinde bunların Romadaki muhabirleri tarafından yeni vaziyete dair verildiği görülen malûmatı hulâsa etmede ve «Son Telgraf» okuyucularına göstermeden geçmek doğru olmasa gerek. Bu malûmattan şunlar anlaşılıyor:

Roma mehafili İspanya meselesinin bugünlerde girmiş olduğu yeni safhanın İngiliz - İtalyan münasebatı üzerinde ne gibi tesirleri olacağını uzun uzadıya düşünüyor. Çünkü bu itilâfın tatbikat sahasına çıkabilmesi için her şeyden evvel İspanyadaki İtalyan gönüllülerinin geri çekilmesi şartı vardı. Bu olmamıştır. İtilâf da kâğıd üzerinde duruyor.

İsanya işlerinin ne vakit halledilebileceği ise bu gidişle çok uzak görünüyor. Hal ve keyfiyet bu olunca İtalyan mehafili şunu düşünmektedir:

İspanya meselesi bu itilâftan ayrılamaz mı? İngiltere hükûmeti buna razı olarak acaba Habeşistanın İtalya tarafından zaptedilmiş olduğunu, İtalyanların şarkî Afrika İmparatorluğunu tasdik etmezler mi?. Milletler Cemiyetin azası malûm olduğu üzere artık İtalyanların şarkî Afrika imparatorluğunu tasdik etmekte serbest bulunuyorlar. İtalyanların da merak ettikleri neden dolayı İngilterenin hâlâ bunu tasdik yoluna gitmediğidir. Ötedenberi İtalyanlar Afrikadaki İmparatorluğun diğer devletlerce ve bilhassa İngiltere tarafından biran evvel tasdik edilmesi cihetine pek büyük bir ehemmyet veriyorlar. Bu mesele yeni olmadığı için şimdiye kadar bu mevzu üzerinde çok şeyler yazılmış, söylenmiştir. Tasdik cihetine Romanın bu kadar ehemmiyet vermesi en ziyade şundan olduğu söyleniyordu: Habeşistanda propagandalar yapılmakta ve İtalyanlara karşı mukavemet gösterilmektedir. Bu progandaları yapanlar daima şöyle diyorlarmış:

— Habeşistan yine müstakil olacaktır. İtalyanların buraya gelmesi muvakkat bir şeydir. İtalyanların Habeşistanı aldığını daha İngiltere tanımadı!.

İşte İngilterenin bunu tanıması Habeşistanda iyice yerleşmek noktasından İtalyanlarca pek lüzumlu görülen bir keyfiyet oluyor. Diğer taraftan İtalyanlar Afrikada ellerine geçirmiş oldukları yerlerde iyice yerleşmek politikasını takib ederek meselâ Libyayı da tam manasile bir İtalyan toprağı haline getirmek istiyorlarmış. Bunun için de oralara nüfus yerleştirmek maksadı takib edilmektedir.

Sonbaharda İtalyadan Libyaya 1,800 köylü ailesi gönderilecektir. Bunun için hükûmet para ayırmıştır. Beş defada sarfedilmek üzere bu maksadla 500,000,000 liret tahsis edilmiştir. Teşrinievvel sonlarında yola çıkarılacak olan bu 1,800 ailenin teşkil ettiği nüfus miktarı 15,000 kişidir.

İtalyanlar 940 senesine kadar Libya taraflarına daha çok nüfus yerleştireceklerini düşünüyorlar. Meselâ 3,000 ailenin teşkil ettiği nüfus miktarı 35,000 kişi olacaktır. İtalyanlar Afrikadaki imparatorluğun müdafaası noktasından Libyaya çok ehemmiyet veriyorlar.

Fakat Habeşistanın İtalya tarafından zaptedildiği, şarkî Afrikada İtalyan İmparatorluğu kurulduğu İngilizlerce daha tasdik edilmemesi İtalyanlar için yalnız yukarıda söylenen propagandalar itibarile değil, ayrıca şimdiye kadar beklenmiş bir maksada varılmamış olmanın verdiği hoşnudsuzluk noktasından da şayanı dikkattir. Aradan seneler geçmektedir. Daha İngiltere tarafından bu hususta filyat sahasında birşey görülmemektedir.

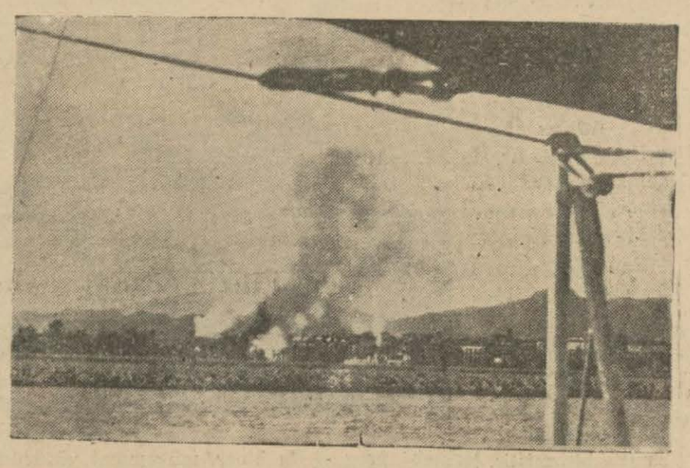

16 nisan Roma anlaşmasının tatbikat sahasına çıkması için İspanya meselesinin hallini daha ziyade beklemeğe lüzum olmadığı geçenlerde İtalya tarafından ileri sürülmüş, bu mesele Londra ile Roma arasında mevzu bahsolmuştu. Fakat İngilizler Roma anlaşmasının tatbiki İspanyadaki İtalyan kıt'alarının geri çekilmesi şartına bağlı tutmaktadırlar. Diğer taraftan bütün bu işleri ayrı ayrı alarak düşünmek de olmuyor. Çünkü hep bu işler birbirine bağlıdır. Birbirine girift olmuştur. İngiliz - İtalyan anlaşması bu kere Fransa ile İtalya arasında başlamış, fakat yarıda kalmış olan müzakereleri de hatırlamak lâzım geliyor. İngiilz - İtalyan anlaşmasının eksik kalmış olacağı daha o zamanlar söyleniyordu. İngiliz - İtalyan anlaşmasının tatbikat sahasına çıkması için konulan şart İspanya meselesinin halli tabirile yazılmıştır. Halbuki bundan anlaşılan mana başka başka olmuştur. İtalyanlar «İspanya meselesinin halli» denince General Frankonun kat'i galebesile beraber İspanyadaki İtalyan askerlerini geri çekmek diye tefsir ediyorlar ve bunu o zaman kabul ediyorlardı. Çünkü General Frankonun kat'i galebesini bir iki haftalık bir mesele sayıyorlardı. Halbuki nisandanberi aylar geçti.

Avrupa gazetelerinin Romadaki muhabirleri Fransaya yazılan yeni malûmata göre İtalyan mehafili İspanya meselesinin öyle bugün yarın halledilebilecek işlerden olmadığını gözönüne getiriyorlar demektir. Çünkü 16 nisan Roma itilâfının artık daha ziyade beklenmiyerek tatbikat sahasına konmasını istemek ve İspanya meselesini ayırmağı düşünmek General Frankonun bugünlerde kat'i galebeyi elde edeceğine Romada da ihtimal verilmediğini gösteriyor. İspanya meselesinin Avrupa işlerinin birinci derecede ehemmiyetli meselelerden olduğunu tekrara lüzum olmamakla braber şunu da ilâve etmek lâzım ki son zamanlarda Almanların da yeniden bu meseleye hususî bir alâka gösterdikleri anlaşılıyor. Bu alâka İtalyanın oradaki rolü itibariledir. Berlin - Roma mihveri malûm olduğu üzere her işte birlikte hareket eder görünmektedir. İspanyada İtalyanların ne vaziyet alacağını Berlin dikkatle takib etmektedir. Çünkü İtalyaya İspanyada müzaheret edecek, ona karşı Çekoslovakya işinin de Roma tarafından Berline politika sahasında yardım edilecektir.

İspanya meselesi Fransa ile İtalya arasında da bir anlaşma elde edilmesine mâni olmaktadır.

Muamma hep öyle duruyor: İspanya meselesi nasıl bir neticeye varacak? Orada yerleşmek istiyen yabancıların hesabları ne olacak?.

İngiliz gazetelerinin Berselondaki muhabirleri tarafından bildirildiğine göre İspanya cumhuriyet hükûmetinin eski Harbiye Nazırı Prieto bu istikbali şöyle görmektedir:

«— Bu harbin neticesi ne olursa olsun İspanya harab olmuş olacaktır. Muhakkak olan şey budur. İspanyayı yeni baştan yapmak zamanı gelince hep birlikte çalışacağız. Krallık taraftarlarile cumhuriyetçiler sağ ve sol cenah fırkaları hep birlikte olarak, İspanya bunu istiyecektir. Bunun için haricden borç almak lâzım gelecektir. Fakat yine Avrupadan para istemiyeceğiz. Cenubî Amerikaya gözlerimizi çevireceğiz.»

Koca Bir balık

Danimarka Prensi Veldemari

Denize Sürükledi

Kopenhagdan bildiriliyor:

Danimarka Kralının küçük kardeşi Prens Valdemari koca bir balık ile denizde hakikî bir mücadelede bulunmuştur.

Balık oltanın ucundaki iğneyi yutmuş ve prensi şiddetle çekmeğe başlamış ve nihayet denize sürüklemiştir.

Prens balığa çarpmış. Pantalonu yırtılmış ve ayağından yaralanmıştır.

Yarım saat kadar süren bir mücadeleden sonra prens sandala atlamıya muvaffak olmuştur, Ve oltasını da elinden bırakmıştır.

Prens bin müşkülâtla balığı sandala almıştır. Bu, 59 kilo ağırlığında kocaman bir orkinos idi.

HİKÂYE

Sevdim diye zalim beni beyhude avuttun

Yazan: K. Özcan

Onların canciğer iki arkadaş oldukları hallerinden belliydi. Genç tiler, üzerlerine giydikleri elbiseden tutun da boyunbağı ve iskarpinlerine kadar hepsinin rengi birdi... Suların karardığı saatdi, Kadıköy vapur iskelesi gazinosunda bira içiyorlardı. Biraz şişmancası sigarasını yaktı ve zayıf olanına sordu:

— Naci, sen bu işlerin ehlisin, randevusuna gelmiyen bir bayan affedilir mi?

Bu soru gözleri denizin karartılarına dalan Naciyi birkaç saniye düşündürdü ve cevab verdi:

— Bülend, bu bir gönül işidir. Kestirilemez... Randevusuna mazeretinden ötürü gelmiyen herhangi bir bayan eğer bu mazereti, güneş banyosu yaptıracak, hava soğuksa, birkaç kilo çivi kestirecek kadar meşru ise şüphesiz affedilir, değilse:

Bülend coşmadı... Nacinin dizine takdirle vurarak sözünü kesti:

— Bravo Naci... Değilse affedilmez değil mi?

— Evet...

Bira bardakları tekrar boşaldı. Garson bir işaretle boşalan bardakları doldurmağa gitti. Bülend bir sır söyliyecekmiş gibi başını arkadaşının başına doğru daha çok iğdi ve:

— Sen Ankarada bulunduğun zaman beni ayıplarsın diye bu meseleden maktublarımda bir satır bile yazmağa çekindim... Bu hikâyem biraz acıdır, dinlemek istersen anlatayım, daha vapurumuza:

Kolundaki saate baktı:

— Otuz beş dakika var dedi... ve acı, acı içini çekti. Naci arkadaşının anlatacağı hikayeyi dinlemek için dikkat kesildi. Sandalyalar birbirine daha yakınlaştırıldı ve Bülend bir sigara sönmiyen sigarasına ekliyerek başladı anlatmağa:

— Mutaassıb bir ailenin kızıidi... Onunla geçen yaz Yeşilköyde tanıştım. Güzeldi. Sarı saçları, mavi gözleri vardı, en hoşuma giden bir tipe sahipti. Kıskanıyor ve bu kıskançlıkla onu çok sevdiğimi anlıyordum. O zaman yine Kadıköyde oturuyordum. Hattâ bu gönlümün günahı beni o kadar şaşırtmıştı ki Yeşilköye taşınmayı bile her neye mal olursa olsun göze almıştım. İşte bu yer değiştirme kararımın ilk haftasında idi. Yine randevumuz vardı. Yeşilköy istasyonunda buluşacaktık.

Ben tabiî alelûsul süslenip, püslenip muayyen randevu saatinden yarım saat evvel istasyonda arzı endam eyledim... Saat geldi, geçti, bir kolumdaki saate bakıyor, bir istasyonun saatine göz atıyordum; tamam... Kendi kendime haydi bugün bütün saatler seyrini şaşırmış olsalar, ya bu trenlere ne demeli diyor bekledikçe bir sinir hulâsasına dönüyordum. Gözlerim faltaşı gibi idi, biri gelse de bana canım dese; bir ni canın çıksın gibi gelecek ve nerede ise gırtlaklaşacaktık. Bereket kimse bana çatmadı, ve biz bu âşık gibi evlerinin önü ile istasyon arasında, ha geldi, ha kapıdan çıkıyor, belki yolda idi gördüremedim diye mekik dokuduk ve son trene kanter içerisinde ancak ulaşabildik...

Ertesi günü bir telefon... Akşama yine Yeşilköye davet... Ve gelemediğindeki esbabı anlatacağı bir takım tıraş... Ne ise sözü uzatmıyalım, akşam oldu. O gün yine biz köyü boyladık. Hesab et Naci, akşama kadar yorucu bir iş, akşam daireden çıkar çıkmaz daha bir kahve bile içmeden doğru iskele, oradan İstanbul, İstanbul'a buldan hababam Sirkeci garı ve Sirkeci garından rasgele bir tren daha sonra Yeşilköy... Ben bu zahmetlere sevgimin yüzü suyu hürmetine katlandığım halde hanımefendi o gün yine gelmedi ve bir gün kıskançlığına rağmen hanasılsa tanıştırdığı arkadaşını gönderdi. Hırslı, hırslı dolaşıyordum bir bayan:

— Bonsuvar Bay Bülend...

Diye elini uzattı, aptallaşmıştım... Bizim bayanın meşhur güzellik enstitüsünde makyaj yaptırarak bir sürprizle karşılaşmadığımdan şüphelendim.

O devam etti:

— Necile kendisini dün gecekibaloda çok üşütmüş, gelemiyeceğinden dolayı özür diledi.

(Devamı 7 inci sahifemizde)

Bir İngiliz muharririne göre

Nevyork, herkesde bir büyük adam olmak merakı var

İnsanların kendini beğendirmek arzu ve zaaflarını istismar edenlerin en iyi iş yaptığı yer Nevyorktur

Nevyork sokaklarında kulak misafiri olduğum sözler hep biribirine benziyor. Herkeste bir şöhret, bir büyük adam olmak merakı var. Köşe başlarında toplanan halkın arasından geçerken sık sık işittiğim cümleler hep şu mealde idi:

— Vay canına! herif güzel işe çatmış be!..

Yahut daha lüks bir otomobili işaret ile:

— Her halde kendimi şöyle bir otomobilin içinde görmek isterdim...

Kadınların ağzından da şunların dolaştığını duyuyorum:

— Sanki bizden fazla nesi var? Talih işte..

Nevyorkta bugünlerde en çok satılan kitabın adı şu:

«Nasıl dost kazanabilirsiniz? Tanıdıkları nasıl tesir altında bırakabilirsiniz?»

Bütün kitabcların camekânlarını bu kitab donatmış. Bu kitabın binlerce nüshası Noel ve senebaşı hediyesi olarak eşe dosta verildiğini bir kitabcıdan öğrendim.

İnsanların, kendilerini beğendirmek arzu ve zaaflarını istismar edenlerin en iyi iş yaptıkları yer, Nevyorktur. Bu sahada çalışan muharrirlerin yazdığı kitablar çok okunuyor. Ruhiyat doktorlarının kitabları nasihat dilencilerile aşınıyor. Radyo konferanscıları her gün etek dolusu mektub ve para alıyorlar. Her adım başında şu neviden ilânlara tesadüf ediliyor:

«Günde on beş dakikalık bir mesai ile içinizde mahbus varlığı nasıl meydana çakırabilirsiniz?

«Muvaffakıyet, uzanıp tutableceğiniz kadar yakınınızdadır..»

KARINCA YUVALARI

Nevyorkun yeraltı şimendiferleri pis ve rutubetlidir. Bunlar, karınca yuvasına benzerler. Bir iyilikleri varsa o da pek sür'atli

(Devamı 7 inci sahifemizde)

Her Akşam
TAKSİM B. BAHÇESİ
Alaturka kısmında
FLiFLA
ve Trupu. Tel: 43776

IZTIRAB ÇOCUĞU

Edebi Roman
No. 96

Yazan:
Etem Izzet BENİCE

Nasıl serbest bırakıldım?.

Doğru Müddeiumumiye gidip: Kabahatim neydi, niçin beni zindana attın?. Desem mi?.

Fakat, herşeyden evvel bu beni kurtaran adamı görmeli, tanımalı, ondan sormalıyım?. Ona teşekkür etmeliyim...

Hakikaten şu adam hayatımı kurtardı. Daha bir hafta kalsaydım muhakkak ki, cenazemi çıkaracaklardı...

Minnet hislerinin tezaufu. Kurtulmayı bir mucize, kurtaranı bir Hızır telâkki ediş! Hasta ve yorgun bacakların ikide bir takattan kesilişi. Tevkif! Emniyetsizlik. Hürriyete alışamamak, sağa, sola, arkaya, öne korkak nazarlarla bakıp bakıp şüpheleniş:

— Acaba yeniden tevkif ederler mi?..

— Biri çıkıp da, tekrar gel.. der mi?.

— Tevkifhaneden çıkardıklarına pişman olurlar mı?.

— Yolsuzluk.. filân diye arkamdan bir gürültü çıkmış olmasın.

Şüphelere karşı duran hisler. Ayakları tekrar kımıldatan, hasta bacaklara hız ve kuvvet veren arzular:

— Ah yarabbi, bir saniye evvel Bursadan dışarıya çıkabilsem...

Zihne gelen bir sual:

— Nereye gitsem?...

Cevabı:

Herhalde, bu vatansız heriflerden uzağa.

— Mustafa Kemal'in yanına...

— Erzuruma... Sivasa...

— Nerede iseler, oraya...

★

Ulucai. Şadırvan. Asırlık ağacın dibi. Refik burada durdu, iki tarafına bakındı:

— Acaba nerede?.

Kalbi heyecandan atıyor, gözleri şaşı şaşı bakıyor.

— Hızır...

Dediği adamı bulacak, onun ellerine kapanacak; öpecek, öpecek...

— Bütün hayatımı size borçluyum...

Diyecek. Şadırvana doğru bakınırken, ağacın köşesinden bir adam ilerledi, yanına geldi, sordu:

— Refik Bey siz misiniz?.

— Evet bendenizim...

Cevabının arkasından hemen ilâve etti:

Bana mektub gönderen zatla mı görüşüyorum?.

— Hayır...

Derhal tereddüd, telâş, tekrar tevkif korkusu, zindanın bir sinema şeridi olup nazarlardan geçişi ve merakla soruş:

— Ya, demek siz değilsiniz?.

Sual ve cevablar bir saniye içinde bile değil. Muhatabı, hemen izahat verdi:

— Maamafih, sizi mektubun gönderildiği yere götüreceğim...

Bir ifade yanlışı. Refikte tekrar telâş, heyecan, merak:

— Ne... Ne?... Mektubun gönderildiği yere mi?.

Şedid bir teessür, tab ve takatim bir anda kesildi:

— Siz memur musunuz?.

— Hayır...

— O halde, niçin beni tekrar hapse götürüyorsunuz?...

Bu sefer öteki adamın hayreti:

— Ne hapsi efendim?. Kim bunu söyledi?.

— Şimdi siz söylemediniz mi?.

— Hayır... Hayır ben böyle birşey söylemedim.

— Öyleyse neriye gideceğiz?.

—Sizi kim kurtardıysa onun yanına... Hem, yürüyorlar, hem bu muhavere devam ediyor.

★

— Beş dakika sonra: Bir yerde...

On dakika sonra: Hamamda...

Bir saat sonra: Bütün hazırlık...

Refik, tıraş olmuştur. Refik yıkanmıştır. Refik, yeni çamaşır, yeni elbise giyinmiştir. Masraf kendinden değildir.

Güneş istediği kadar bol. Hava istediği kadar bol. Rüzgâr istediğinden fazla temiz... Rahat ve emin!

★

Bir buçuk saat sonra: Çekirgede.

Odadan içeriye giriş.

— A... Refik...

— A... Nimet...

— Sen bu halde ha...

— Sen burada ha...

Dilsiz bir heyecan. Yanakların birleşişi. Gözlerin bir saniye biribirine takılıp kalışı...

Refik hayret ediyor: Sevgisini reddettiği, kendinden kaçtığı kadın karşısında! Hem, Hızır... Dediği o. Nimet hayret ediyor: Bir et çıkını gibi göğsünde

Bunun eşi nerede bulunur?

Bir zamanlar Ingiltere ile Fransanın birbirine düşman oldukları günlerde..

Napolyon'a ve İngiltere'ye karşı hücumlar yapan muharrir..

Bir memleket matbuatı bir gün başka bir memleket aleyhine hücumlara başlıyor. Bu bir müddet devam ediyor. Ondan sonra başka bir memleketin gazeteleri diğer bir memleketin aleyhine hücumlara girişiyor. Bu da bir müddet devam ettikten sonra kapanıyor. Son senelerin büyük vukuatı sırasında bunun nekadar çok misali görüldüğü unutulmamıştır. Bu her vakit böyle olmuş ve böyle de olacaktır. Yalnız bunda şaşılacak taraflar vardır. Meselâ bazı vakitler bir yabancı adam işe karışarak bu mücadelelerde rol almaktadır. Aşağıdaki satırlarda anlatılacak olan bir Portekizli Yahudinin maceraası bunu gösteriyor. Bu adam İngilterede doğmuş., büyümüş olduğu halde Fransaya giderek Fransızların İngiltere aleyhindeki hücumlarında faal bir rol almış, yazılar yazmıştır.!. İşte bu gibilere az tesadüf edilmektedir.

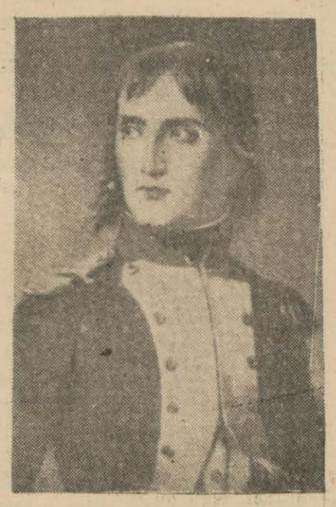

Bir memleket matbuatının diğer bir memleket aleyhine devamlı surette şiddetli neşriyatta bulunduğu şimdi olmuyor Bunun geçmiş senelerde birçok misali vardır. Fakat Avrupa matbuatında yeni tedkikat neticesi olarak çıkan vesikalarla pek çok evvel olmuş bir macera meydana çıkmıştır. Her şeyin bir ustası olduğu gibi herhangi bir memleket aleyhine bir yerde yazı yazmak için de kalemini kiralayan yabancı ustalar her vakit görülen kalemle bulanık suda balık avlıyan bu kabil adamların en yamanı bundan bir asır evvel görülmüş bir Yahudidir. Avrupada Fransa ihtilâlinden Napolyonun düşmesine kadar olan kestirme bir hesabla bir çeyrek asır süren karışık devirde çeşid vak'alar, çeşid çeşid adamlar görülmüştür. Bu karışık seneleri kendilerine birer suretle mevki ve servet temin etmek istiyen bulanık suda balık avlıyanlar pek çoktur. İşte bir Yahudi olan Levi Gold Smit da bu adamlar sınıfından pek şayanı dikkat bir macera kahramanıdır. Bu adamın ailesi asasen Portekizli bir Yahudi ailesidir. Fakat kendisi İngilterede doğmuş ve büyümüştür. Bir İngiliz muharriri, gazetecisidir. Senelerce yazı yazmıştır. Fakat İngiltereden görüyor, anlıyor ki Fransadaki genç kumandan Napolyon Bonapartın yıldızı parlamaktadır ve bu parlak yıldız bu genç askeri daha çok ilerilere götürecek, yükseltecektir. Levi Gold Smit her şeyi hesab etmiş, Ingilterevi bırakarak Fransaya geçmiş ve orada iş başında bulunan meşhur kurnaz diplomat Talevran'a müracaat ederek kendisinin İngilizceyi iyi yazdığından İngilterede senelerce muharrirlik ettiğini anlatarak Fransa hesabına çalışmak istediğini söylemiştir. Levi Gold Smit zamanı fena intihab etmemişti. Bilâkis... Çünkü Napolyon Bonapart ile İngilterenin arası açılmış, yani Fransa ile İngiltere birbirlerine düşman olmuşlardı. İngiltere aleyhine şiddetli yazılar yazmak için bir adam lâzımdı. İngiltere aleyhine hem de İngilizlerin ana dilile yazılacak bu yazılar için Yahudi Levi Gold Smit en işe yarar bir adamdı. Yahudi muharrir derhal işe başlamış, eline kalemi alarak doğduğu, büyüdüğü memleketin aleyhine yazılara girişmiştir.

Gold Smit diyordu ki: İngilizler Fransayı bilmiyorlar. İngilterede o zaman iktidar mevkiinde olan meşhur Piy hükûmeti memleketi yanlış yola sevkederek Fransa ile düşman ediyor. Onun için İngiliz efkârı umumiyesini tenvir için böyle bir neşriyata lüzum vardır!.

Levi Gold Smit İngilterede kalsaydı ne olacağını düşünmüş, halbuki Napolyon Bonapart gibi Fransa İmparatorluğuna kadar çıkan bir kumandanın yanına sokulmakla kendisine de büyük bir ikbal yolu açılacağını hesab etmiştir. Gold Smit o zaman Fransada Argus isminde bir gazete çıkarmış, Fransa ile İngiltere arasındaki gerginlik devam ettiği seneler zarfında hep bu gazeteyi idare ederek onun yazı işlerini görmüş, İngiltere aleyhine yazılar yazadurmuştur. Bu hal yedi sene sürmüştür. Yedi sene o İngilizlere hücum etmiş, yedi sene İngiliz gazeteleri ona mukabele etmiştir! Levi Gold Smit İngilizleri biliyordu. İngiliz muharrirlerinin hemen hepsini tanıyordu. Eski tanıdıkları aleyhine kolayca yazı yazabiliyordu!. İmparator Napolyon Bonapart da bundan memnundu. Levi Gold Smit belki daha memnundu. Kendisi için Fransada yerleşmek, mühim adamlar sırasına geçmek ve İmparatorun gözüne girmek mümkün olmuştu. Bu yerde muvaffak olurken İmparatorun zayıf bir noktasından istifade etmeği bilmişti: Napolyon Banapart kendi aleyhinde söylenen, yazılan şeylere çok meraklı imiş. Aleyhinde ne söylendiğini mutlaka öğverdirmek istermiş. Hatta Fransa haricinde meselâ kendisinin karikatürü yapılmasına bile çok kızarmış. Halbuki İngilterede Napolyon aleyhine çok şeyler söyleniyor, yazılıyor, türlü türlü karikatürler yapılıyordu. Gold Smit bunlara cevablar yazmakla, yeniden mukabil hücumlara girişmekle, İmparatoru memnun ediyor, onun teveccühünü kazandıkça kazanıyordu. Fakat Yahudi muharririn yazdığı yazılar arasında şayanı dikkat olanlar varmış ki bunlar bugün de İngilterenin siyasî vaziyetini anlatırken ileri sürülen bir takım noktalardır. İngilterenin ada olması onun hem lehine, hem aleyhinedir diye olan eski dava Yahudi Levi Gold Smitin kalminde senelerce ileri sürülmüş ve Napolyonu memnun etmek için tabiî bu dava İngilterenin aleyhine olarak çevrilmiş. yazılı durmuştur. İmparatorun kıymetli hediyelerine neil oldu. Levi Gold Smit nihayet bir gün artık bundan da bıkmış usanmış, İmparatorun aleyhine dönmüştür!. Paristen savuştuğu gibi Fransadan çıkmış, Avrupanın başka yerlerini dolaşarak orta Avrupaya gelmiş, Almanyaya yerleşerek kalemini orada kullanmağa başlamıştır. Yani kalemini orada dolaştığı memleketler hesabına satmış demektir!.

Bundan sonra Levi Gold Smit ne oldu?.. Maceradan maceraya dolaşarak kendi hakkında türlü dedikoduların dönmesine yol açmıştır. Levi Gold Smit yerine göre kendisini Fransız imparatoru tarafından avrupada dolaşarak birçok şeyler öğrenmeğe memur edilmiş bir hafiye gibi göstermiş, yerine göre Fransa ile hiçbir alâkası olmadığını ileri sürmüştür. Her halde Levi Gold Smitin Avrupada ordan oraya gezdiği seneler zarfındaki hayatı karışık bir şey olduğu anlaşılıyor. Napolyon düştükten sonra Fransa tahtına getirilen Kral On sekizinci Lüi ile Avrupada temasa geçerek mektublaştığı söyleniyordu. Kendisi de bilâkis müstakbel Fransız Kralını kaçırmak için İmparator Napolyon tarafından hususî ve mahrem bir vazifesi olduğu iddiasında idi.

(Devamı 7 inci de)

Esmerlere geçmiş Olsun

Sarışınlar hapı yuttular

Holivudda bir müddettenberi kumrallara itibar edilmekte idi.

Herkes sarışın ve kumrallardan ziyade esmerlere temayül gösteriyorlar. Esmerler, en fazla muvaffakıyet kazanıyorlardı.

Sahne vâzı Klerens Brovn bu işin önüne geçmek üzere yeni bir hareket yapıyor.

İdiots Deleigh ismindeki bir filmi sahneye koymıya karar veren sahne vâzı bu filme yıldız olarak Klark Gabl ile Norma Şereri seçmiş bulunmaktadır. Filmdeki bütün figüran ve baleriyenler kumrallardan intihab edilmiş, içlerinde bilhassa on tanesi göz kamaştıracak sarışın güzel mevcuddur.

MİZAH

Ucuzluk..

Ressam Çallı İbrahim, biraz hava almak için, bir arkadaşile birlikte, bir Boğaz gezintisi yapmak istiyordu. Niyetleri, bir vapurla gidip, bir vapurla dönmekti Fakat, deniz havası iştahlarını açmıştı.

Çallı :

— Arkadaş, dedi. Şuraya çıkıverelim. Deniz kıyısındaki lokantagazinolardan birine oturur, yemek yeriz.

Arkadaşı da bu fikri muvafık bulmuştu; iskeleye çıktılar ve denizüstü gazinolardan birine girdiler.

Boğazdan kopup gelen serin rüzgâr, zümrüt gibi deniz, taze balıklar, iki arkadaşın keyfini arttırmıştı. Yediler, içtiler.

Ortalık kararırken kalkmak istediler. Garson hesabı getirmişti. Arkadaşı, hesap pusulasını tetkik eti ve hayretini gizliyemedi:

— Doğrusu, çok ucuz.. Fiyatlar makul.. Şayanı hayret billâhi!

Çallı, pusulayı aldı, tekrar garsona uzatt:

— Evlâdm, sen işinden olma. Bu pusulayı tekrar patrona götür. Herhalde, bu pusulada bir yanlışlık olacak!

— Sana, bu lokantayı tavsiye ederim. Yemekleri, ev yemeği gibidir.

— Öyle ise, başka bir lokantaya gidelim.

Aşka, evliliğe dair...

Sevilen kadınla evlenmek isteriz, fakat seven kadın bizi mes'ud eder.

•

Saadetle güzelik, daima ayni yoldan yürümezler.

•

Aşk geçer aile kalır.

•

Üç hafta düşünülür, üç ay sevişilir. Üç sene kavga, otuz sene şikâyet edilir ve ayni şeye çocuklar başlar. Taine

•

Bir evlenmede mes'ut olabilmek için, koca, sağır, kadın da kör olmalıdır.

•

Evlenmek isteyen gençler, balıkçıların sepet tuzakları etrafında oynıyan balıklara benzerler; oraya girmek için hücum ederler, fakat bir kere de girdiler mi, çıkmak için olanca kuvvetlerile çabalarlar. Socrate

Yeni evlilerin çoğu, sadeti bir ilâç gibi içmek isterler: Onu tatmadan bir nefeste yutuverirler.

Alfons Kar

Evlenmek, öyle bir bağdır ki ümit, onu güzelleştirir; saadet, korur; flâket kuvvetlendirir.

İstatistik kat'iyeti

Grip salgın halinde idi. Bay (C), sıhhatini korumasına rağmen salgından yakasını kurtaramadı, yatağa düştü.

Bay (C), çok meraklı, müteveh-

him bir adamdı. Hatır sormağa gelen eşe dosta, grip salgını hakkında sualler soruyor; kimlerin hastalığa tutulduğunu, kimlerin öldüğünü anlamak, öğrenmek istiyordu.

Gazetelerdeki ölüm haberlerini ve grip salgını hakkında gazetelerde çıkan istatistikleri de dikkatle takib ediyordu.

(Devamı 7 inci sayfamızda)

Patronun karısı — Aman kocacığım, dur. Garson, herifin elinden bıçağı alsın da, ondan sonra hesap pusulasını gönderelim.

Bay Filizin " has bahçe „si

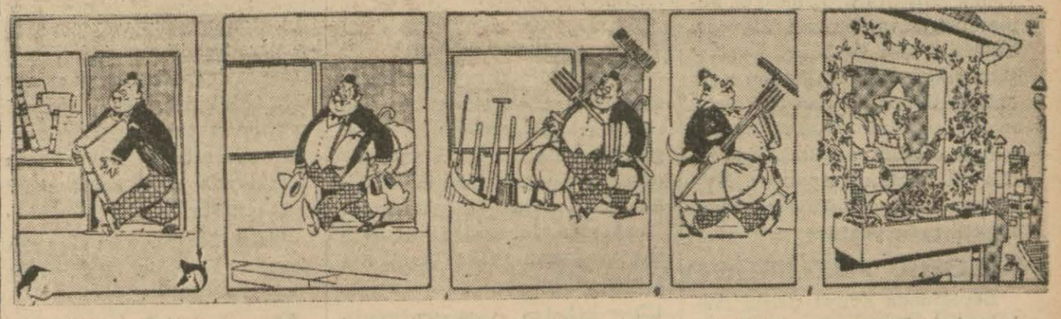

Bay Filize, günün birinde, bahçe, çiçek merakı geldi. Bir kütüphaneye gitti, ziraat kitabları aldı...

... Esvabcı, şapkacı, kunduracı mağazalarını dolaştı; bahçıvan elbisesi, şapkası, kundurası aldı ...

... Bahçıvan aletleri satan mağazalardan da kova, tırpan, bel, çapa, ne lâzımsa hepsini temin etti...

... Ve hiç bir şeyi eksik düşünmediğinden emin olarak evin yolunu tuttu...

... İşte, o gün bugündür, Bay Filiz, değme bahçıvanlara parmak ısırtacak bir özenişle bahçesinde çalışıyor ...

Oğlunun yerine, gözünü çıkarttıran hükümdar!..

Japonlar, kocasına ihanet eden kadınlara ne yapıyorlar

Vaktile çapkınlar nasıl cezalandırılırdı?

Vaktile Atinada, zina eden kadınların saçları yolunur, başlarının derisine, - acıyı arttırmak için - sıcak kül dökülürdü. Sonra sokak sokak dolaştırılır, halka teşhir edilirdi.

Ahalinin, bu gibi kadınlara hakaret etmesi, sövüp sayması mübah addolunurdu.

Drakon; kendi ismini verdiği «Drakaniyen» kanunlarile kadın ve erkeğin her ikisini de cezalandırıyordu.

«Solon», teşhir cezasını hapse çevirdi. Zina eden kadının kocası, karısından ayrılmak mecburiyetinde idi. Aksi halde şerefsiz sayılırdı.

Kadına gelince: artık mabedlere giremez, elmas ve saire takıp süslenemezdi. Öldürmemek şartile herkesin kendisini kovması, hakaret etmesi serbestti.

GÖZLERİ OYULAN ÇAPKINLAR

Mısır hükümdarlarından birisi, şu kanunu neşretmişti: «Her kim zina ederken cürmü meşhud halinde yakalanırsa umumî meydana götürülecektir. Orada, umumun muvacehesinde iki nefer, kılıçlarile gözlerini çıkaracaktır Sonra evine götürülüp bırakılacaktır. Bu gibilerden ayrıca para cezası alınmıyacaktır..»

Bu hükümdarın oğlu, Bratiüs sarayı muhafızlarından bir zabitin karısı ile münasebatta bulunuyordu. Ve bunu bütün saray erkânı da biliyordu. Yalnız kocasının haberi yoktu. Belki o da biliyordu. Fakat göz yumuyordu. Göz yummakta da mazur idi. Çünkü suçlu, bir kral oğlu idi. Bir gün nasılsa prens, bir geçid resminde zabiti azarladı.

Zabit mukabele etmedi. Çünkü disiplin iktizası prense itaat etmeğe mecbur idi.

Bununla beraber, akşam olunca hükümdarın huzuruna çıktı. Ve bütün saray halkının muvacehesinde prensin kabahatini söyledi.

Kral, ne diyeceğini şaşırmıştı. Oğlunu seviyordu. Ve onu sakat bırakmak ihtimali kalbini müteessir ediyordu. Fakat hükümdardı. Halka nümune olması lâzımdı. Zabiti dinledikten sonra: «düşüneyim» dedi.

Biraz sonra, kadın geldi. Kralın ayaklarına kapandı. Prensi affetmesini rica etti. Saray nedimleri de yalvardılar, yakardılar. Hükümdar, kararını ertesi günü bildireceğini söyledi.

Umumî meydanda birsürü halk

Devamı 7 inci sahifemizde

Gençlik hovardalığı

Genç Salamon, onbeş lira aylıkla bir tüccarın yanına tezgâhdarlığa girmişti.

İlk ay maaşını alınca, doğru babası Mordehay'a götürdü, verdi.

Mordehay, oğlunun bu hareketine sevindi; fakat, sokakta da bulsan say! Hikmetini bir lâhza unutmadığı için oğlunun getirdiği paraları saydı: Ondört lira, doksan kuruş!

Mordehay, sesini çıkarmadı. İkinci ay, Salamon, yine aylığını almış, babasına getirip vermişti. Mordehay, bu parayı da saydı: On dört lira, seksen kuruş!

Genç Salamonun, parayı yine eksik getirmiş olması, babası Mordehayın biraz canını sıkmıştı amma, yüzlemedi.

Üçüncü ay, genç Salamon, babasının avucuna on dört lira yetmiş kuruş saymıştı. Mordehay, artık dayanamadı, oğlunu bir köşeye çekti, kulağına eğilerek, yavaşça sordu:

— Salamon, beni dinle... Gençliktir, ayıplanmaz. Amma, ben de bileyim, anadin mi? Söyle, hangi kariye para yediriyorsun?

SİNEMA

Yıldızlar Holivud terzilerine hücum ediyorlar

Bu belki de Fransız filmciliğinin propagandasıdır?

Simone Simon

Fransız sinema san'atkârları son günlerde bir terane tutturdular.. (Holivud terzilerinden şikâyet) ten ibaret olan bu terane, Fransada çok ileri götürülüyor. Holivud terzilerinin acemiliklerinden, fena elbise imal ettiklerinden bahsedenler her gün artıyormuş.

Son gelen bir Fransız sinema mecmuasında Fransız yıldızlara verilen:

San'atkârlar., Holivud terzilerinden sakınınız!..

Başlıklı bir yazıda bakınız neler yazlıyor:

Şanzelizede rastgeldiğim bir ahbab bana yana yakıla şöyle şikâyet etti:

«Simone Simonun son filmini seyrettim. avallı yavrucuk., âdetâ burada göze batıyor.»

Derhal gittim. Bu söylenilen filmi seyrettim. İsmi (Jozet) di. Filim hoşdu. Simone Simon ise her zamanki gibi fevkalâdeydi. Fakat elbiselerine gelince, bunlar o kadar fena, o kadar yakışıksız idi ki yıldızın bütün harikulâdeliğini sıfıra indirmeğe kâfi geliyordu. Bunu görünce düşündüm: yıldızımız bu kada rfena elbiseleri nasıl kabul ediyor ve giyiyor?

Üstündeki elbiseler yıldızın hareketlerini küçültüyor, jestlerini bozuyor, sevimli ve san'atkâr çehresine bile âdetâ gülünç bir ifade veriyordu.. ilâh...

Elbise meselesi şübhe yok ki beyaz perdede en önde göze alınacak bir meseledir. Fakat şurada bir sual daha göze çarpar.

— Holivud terzileri şimdiye kadar acemi değildiler de bugün mü

(Devamı 7 inci sayfamızda)

POLİS HABERLERİ

Hakaret etmiş

Bostancıda Manav Emrullah oğlu Kahraman polise üracaat ederek Bostancıda Vükelâ caddesinde 20 numaralı evde oturan marangoz Hüsnü oğlu Muharrem tarafından hakaret edildiğini iddia etmiş, suçlu yakalanmıştır.

Bir otomobil motosikletle çarpıştı

Beyoğlunda Macar caddesinde 34 numarada oturan 3484 numaralı şoför Mehmed Sehpanın idaresindeki 2720 numaralı otomobil ile Ayvansaray Çırağan sokağında 8 numarada oturan Toma oğlu Yorgiye ait 334 numaralı sepetli motosikleti Bomonti tramvay istasyonunda birbirile çarpışarak motosikletin devrilmesile neticelenmiş ve çarpışma neticesinde her ikisi de hasara uğramış nüfusca zayiat yoktur.

Tramvay otobüse çarptı

Taksim Fatih hattına işliyen vatman Alinin idaresindeki 91 numaralı tramvay arabası Voyvoda caddesini takiben Şişhane yokuşunu çıktığı sırada Agopyan hanı önünde durmakta olan 3419 numaralı ve Şişli - Fatih hattına işliyen otobüse çarparak otobüsün sol tarafına çarpmıştır. Musademe hafif olduğundan ehemmiyetli zarar yoktur.

Alacak yüzünden

Beyoğlunda Evliya Çelebi mahallesinde Tozkoparan Şimal sokagında 26 numaralı evde oturan bisikletçi Mihal oğlu Koço ile Gllatada Mahmudiye caddesinde 151 numaralı evde oturan Hüseyin oğlu Kâzım arasında alacak meselesinden dolayı çıkan kavgada Kâzım Koçoyu tokatlamış olduğundan suçlu yakalanmıştır.

Sarhoşun marifeti

Kınalıadada Lukadiye caddesinde 17 numaralı evde oturan İbrahim oğlu İhsan Dikmen aşikâr surette sarhoş olarak sokakta umumî sükûtu bozduğundan yakalanmıştır.

Bir kadın zehirlendi

Fıstıklı Namazgâh mahallesinde oturan bekçi Rasimin karısı Aliye Saban kalaysız kaptan içtiği sudan zehirlenme alâmeti göstermiş hastahaneye kaldırılmıştır.

Bir çocuk yaralandı

Nişantaşı Muradiye mahallesi Ömer Rüştü sokak 45 numaralı evde otudan 2234 numaralı otomobili idare eden şoför Mustafa oğlu Hüseyin Ortaköy istikametinden gelmekte iken Beşiktaş tramvay deposu önünde Beşiktaş Şenlikdede Solgunsöğüt sokak 12 numarada oturan Hüsnü oğlu 13 yaşında Kemal çocuğa çarparak muhtelif yerlerinden yaralamış, yaralı çocuk Etfal hastanesine kaldırılmış suçlu yakalanmıştır.

Yaralandı

Galatada Necatibey caddesinde 447 numarada oturan Mehmed oğlu Cavid Kamer Tophaneden gelirken Bakırköy Hüseyinbey çiftliğinde yatan İbrahim Cemilin idaresindeki 3967 numaralı kamyonun sadamesine uğramış sağ ayağından hafifce yaralanmıştır.

Bıçakla yaraladı

Balatta Karabaş mahallesi Hokkabaz sokağında 12 numarada oturan Nişan oğlu Nesim ayni yerde oturan Avram oğlu Yako ile aralarında çıkan kavga neticesinde Yako Nesimin yüzünü bıçakla yaralamış, suçlu yakalanmıştır.

Almanya plebist yapılmasını istiyor

(Birinci sahifeden devam)

rargâhı halini almıştır. Büyük diplomasi faaliyetler sarfedilmekte, bir taraftan devletlerle istişareler yapılmakta, diğer taraftan İngiliz sefirile sık sık temaslar yapılmaktadır.

İngiliz büyük elçisi Nevil Henderson Alman Hariciye Nezaretine davet edilerek Fon Ribbentrop ile görüşmüştür. Henderson Çekoslovak meselesi hakkında İngiliz kabinesinin kararları hakkında izahat vermiştir. Fon Ribbentrop bu mülâkattan sonra Behtesgadene giderek Hitlere mülâki olmuştur.

Henderson perşembe akşamı Berlindeki Amerikan elçisi ile de görüşmüştür.

KONGRE DAHA ZİYADE EHEMMİYET KESBETTİ

Londra 4 (Hususî)— Büyük Almanya kongresi yarın Hitler tarafından büyük merasimle açılacaktır. Kongre için yapılan hazırlıklar şimdiye kadar hiçbir yerde misli görülmemiş derecere cazib ve enteresandır. Ayni zamanda, siyasî ehemmiyeti olan bu kongreye sefirler, meb'uslar, kumandanlar ve parti mümessillerinin kâmilen davet edilmesile büsbütün mühimleşmiştir.

Kongre, denilebilir ki, Hitlerin şimdiye kadar yaptığı işler hakkında Alman milletine kısa bir hesab vermesini müteakip badema girişeceği mühim işler hakkında halktan salâhiyet almak maksadile tertib edilmiştir. Bu itibarla kongreye büyük bir ehemmiyet atfedilmektedir. Bilhassa kongrenin esas mevzuunu bütün Almanların Almanya ile birleşmesi eşkil edecektir. Südet Almanları hakkında da bunların Almanya ile birleşmeğe hakları olduğunun Hitler tarafından resmen beyan edilmesi bekleniyor. Hattâ Berlinin siyasî mehafili bu münasebetle fevkalâde mühim sözlerin söyleneceği kanaatindedir.

HENLEİN CEVABİNI VERDİ

Londra 4 (Hususî) — Htlerle Henlein arasında yapılan uzun görüşmelerden sonra Henlein Pragın son tekliflerine vereceği cevabı tesbit ylemiştir. Bu cevab Başvekil Hodzaya verilmiş olup ayni zamanda cevabın bugün neşredilmesi beklenmektedir.

Cevabın metni hakkında hiçbir haber tereşşüh etmemiş ise de bunun müzakere kapılarını kapamıyacak mahiyette olduğu muhakkak gibidir.

ÇEKLERİN SON KARARI

Londra 4 (Hususî— Çek Cumhurreisi Beneş dün Lord Runciman ile uzun müddet görüşmüştür. Başvekil Hodza da Südetlerin delegelerini kabul eylemiştir.

Bu müzakere ve ziyaretlerden sonra Fransız sefirile vaziyet hakkında fikir teatisinde bulunulmuştur.

Beneş bugünlerde ekalliyetler meselesi hakkında Çekoslovak yanın kat'î noktai nazarını bildirecek bir nutuk verecektir.

FRANSADA ASABİYET

Londra 4 (Hususî)— Alman ordusunun Ren nehri boyunca muazzam tahşidata devam eylemesi ve bilhassa Strazburg mıntakasında fevkalâde tedbirlere tevessül eylemesi Fransada mevcud heyecan ve endişeleri arttırmıştır. Umumî efkârda telâş ve asabiyet mevcuddur.

HENLEİNE TEZAHÜRAT YAPILDI

Prag 4 (A.A.) — Henlein dün akşam halkın alkışları arasında Asch şehrine gelmiştir. Hududda Henlein Südet mıntakası şefi ve partinin mahallî şefleri tarafından karşılanmıştır. Mumaileyhin bindiği otomobil şehre girdiği zaman kadınlar ve genç kızlar yolun üstüne çiçekler atmışlardır. Otomobil güçlükle halkın arasından geçerek Südet şefinin evinin önüne gelmiştir. Henlein taraftarlarının ısrarlı alkışları karşısında balkonda görünmek mecburiyetinde kamıştır.

LORD RUNCİMAN HEYETİ ÇOĞALTILDI

Prag 4 (A.A.)— İşlerinin çokluğu dolayısile Runciman heyetine Lordlar kamarasının eski sekreteri Stephens terfik edilmiştir.

VATANDAŞLIKTAN ISKAT EDİLENLER

Berlin 4 (A.A.)— Muhacir Alman muharrirlerinden Ernst Glaser ile 48 kişi neşredilen bir kararnameile Alman vatandaşlığından ıskat edimişlerdir.

ÇEKLER DE KONGREYE MURAHHAS GÖNDERİYORLAR

Prag 4 (A.A.)— Başvekâlet müşaviri Schmo Ranz ile Hariciye müsteşarı Siom Alman hükûmetinin davetiüzerine mensub oldukları vekâletleri temsil etmek üzere Nürenberg kongresine iştirak edeceklerdir.

Arnavudluk'da

Krallığın 10 uncu Yıldönümü

Tiran 4 (A.A.)— Krallığın ilânının onuncu yıldönümü münasebetile Kral, hususî bir talebname ile Arnavutluğun hariçteki mümessillerine müracaat edecek olan bütün siyasi mültecilerin affedileceğini bildirmiştir.

Hapishane ve Meşhud suçlar

Şükrü Saraçoğlu muhtelif meseleleri izah etti

Adliye Vekili Şükrü Saraçoğlu dün adliyede bazı tetkiklerde bulunurken; kendisile konuşan gazetecilere; hapishanenin yıkılması ve cürmü meşhud kanununun ağır suçlara teşmilinden şimdiye kadar alınan neticeler hakkında izahatta bulunmuştur.

Vekil muhtelif meseleleri izah ederken ezcümle şunları söylemiştir:

— Adliye sarayının yapılması ve hapishane binasının yıkılıp yıkılmaması hakkındaki netice gecikmiyecektir.

Cürmü meşhud kanununun ağır suçlara teşmili sayesinde ağır suçların azalıp azalmadığını anlamak için tetkik devresinin biraz daha uzatılması icab eder. Kanunun ağır suçlara teşmili adliye mekanizmasında birçok kolaylıklar temin etmiştir.

Şükrü Saraçoğlu bu akşam Ankaraya gidecektir.

Beyoğlu Tehlike atlattı!

Dün Adalar lokantasında yangın çıktı

Dün İstiklâl caddesinde Aron Camboşyanın idaresindeki Adalar lokantasının mutfağında yakılan ocak bacasının çatı kısmındaki kurumlar tutuşmuş ve yangın başlamıştır. İtfaiyenin çalışmasile büyük bir tehlikenin önüne geçilmıştır. Yapılan tahkikata göre dükkân ve eşyası Ünyon sigorta şirketine (4,000) liraya sigortalıdır. Polis tahkikatını derinleştirmektedir.

Müzik pavyonu yapılıyor

Ankarada Gazi Terbiye Enstitüsünün yanında bir müzik paviyonu inşa edilmesine karar verilmiştir. Bu paviyon yapıldıktan sonra enstitünün müzik kısmı buraya nakledilecektir.

Şarkın Atası Ulu Şef

(Birinci sahifeden devam)

lüm ve işkence yapmağa başlamışlardır. Bu arada Perşembe günü akşamı Halebin Harim mıntakasında eski Usbeciler tarafından teşkil edilen Arab çeteleri, Cisrihadid civarındaki Kurd Mirmiiranile Acaklı köylerini basmış ve üç Türkü öldürdükten sonra geldikleri yere çekilmişlerdir. Öldürülen Türklerin cesedleri Antakyaya getirilmiş ve gözyaşları arasında defnedilmiştir.

DEVLET REİSİNİN YEMİNİ

Antakya, 3 (A.A.) — Hatay devlet reisliğine seçilen Tayfur Sökmen, meclis huzurunda şu suretle yemin etmiştir:

«Devlet reisi sıfatile müstakil Hatay devletinin kanunlarına, cumhuriyet esaslarına riayet ve bunları müdafaa, Hatay vatandaşlarının saadetine sadıkane ve bütün kuvvetimle mesai sarfedeceğime ve Hatay halkının emniyetine teveccüh edecek her tehlikeyi kemali şiddetle men'e, Hatayın şan ve şerefini vikaye ve ilâya ve deruhde ettiğim vazifenin icabına nefsimi hasretmekten ayrılmıyacağıma namusum üzerine söz veririm.»

TAYFUR SÖKMENİNİ NUTKU

Antakya 3 (A.A.) — Hatay devlet reisi Tayfur Sökmen, aşağıdaki nutku irad eylemiştir:

«— Hatay Millet meclisinin sayın saylavları,

Filen ve hukukan müstakil ve medenî milletler arasına karışan Hatay devleti ilk reisliğine beni intihab buyurmak suretile hakkımda göstermiş olduğunuz muhabbet ve itimada bilhassa ve candan şükran ve minnetlerimi sunarım. Bu kıymetli itimad ve muhabbetinize lâyık olmağa maddî, manevî bütün mevcudiyetimle çalışacağımı yüksek huzurunuzda temin ederim. Bu vesile ile Hatayı bugünkü şerefli ve parlak istiklâle kavuşturan büyük Türk milletine ve Cumhuriyet hükûmetine Hatay devletinin bağlılık, minnet ve şükranlarını huzurunuzda tekrar irad etmeği kendim için ebedî bir şeref kaynağı ve mukaddes bir vazife bilir ve Hatay istiklâlinin yardımcısı ve Türkiyenin dostu olan Fransa Cumhuriyetine samimî muhabbet ifade etmekten derin bir zevk duyarım.

Hatayın sayın siz saylavlarına Hataya yalnız ve ancak refah ve saadet vadeden ağır, şerefli ve o kadar da mes'uliyetli vazifelerinde parlak muvaffakiyetler dilerim.»

DİĞER NUTUKLAR VE YEMİNLER

Antakya 2 (A.A.) — «Gecikmiştir» Bütün intihablar meclisi teşkil eden 40 mebusun ittifakile yapılmıştır. Riyaset divanının bu suretle teşekkülünü müteakip sırasile Alevî cemaati adına birinci reis vekili Zeynelâbidin Maruf, Ermeni cemati adına Antakya mebuslarından İsa Kazancıyan ve Rum Ortodoks cemaati adına da doktor Vasil Buri türkçe çok heyecanlı birer nutuk söyliyerek Şarkın Atası diye tavsif ettikleri Büyük Şefe tazim ve minnetlerini sundular ve pek çok alkışlandılar. Bu arada İskenderun mebusu Abbas Ülkü ile gene İskenderun mebusu Hamdi Selçuk da birer nutuk söylediler. Bu nutuklardan sonra mebusların tahlifine geçildi ve 40 mebus aşağıdaki metni tekrar ederek yemin ettiler.

«Vatan ve milletin saadet ve selâmetine ve milletin bilâkayd ve şart hakimiyetine mugayir bir gaye takib etmiyeceğime ve cumhuriyet esaslarına sadakattan ayrılmıyacağıma namusum üzerine söz veriyorum.»

MECLİSİN TEŞEKKÜRÜ

Meclisçe Türkiye hükûmetinin fevkalâde murahhası orta elçi Cevad Açıkalınla Fransa hükûmeti delegesi Kolonel Kole'ye teşekkür edilmesi hakkındaki teklif kabul edilerek tarihî celseye nihayet verilmiştir.

DEVLET REİSİNİN TERCÜMEİ HALİ

Hatay meclisi tarafından Hatay devlet reisliğine seçilen Ekselâns Tayfur Sökmenin tercümei hali şudur:

Tayfur Sökmen 1307 tarihinde Kırıkhanda doğmuştur. Reyhaniye mıntakasındaki Türk aşireti reisi Mustafa Paşanın oğludur. Büyük babası, 1876 da Mısırlı İbrahim Paşaya karşı bu havaliyi müdafaa ettiğinden Sıvasa hicret etmiş olan Haydar Beydir. Babası Mustafa Paşa Kırım muharebesine iştirak etmiş ve uzun zaman kaymakamlık ve mutasarrıflıklarda bulunarak memleketine canla başla hizmet etmiş bir şahsiyettir.

Tayfur Sökmen tahsilini bu havalide yapmış ve kendi çiftliğinde ziraatle uğraşmıştır. İstiklâl mücadelesinin başlangıcından itibaren ve millî dava uğrunda muhtelif cephelerde ve sahalarda bilfiil çalışmış bir vatanperverdir.

Bundan sonra kendisini Türkiye Büyük Millet Meclisinde Antalya meb'usu olarak görürüz.

Atatürkün, Türk milletinin ve Hataylıların itimad ve muhabbetini kazandığı ve Hataylı olduğu için Hatay devlet reisliğine müttefikan seçilmiştir.

CEMAAT MÜMESSİLLERİNİN NUTUKLARI

Antakya 3 (A.A.) — Hatay meclisinin dünkü celsesinde söz alan mebuslardan Zeynelâbidin Maruf şu nutku irad etmiştir:

«Alevî cemaati namına bir kaç söz söylemek istiyorum. Çok eski zamandanberi oturduğumuz bu yurdda daima sulh ve sükûn içinde yaşadığımız gibi şimdi idrak ettiğimiz bu mes'ud devirde Sancağın bütün sekenesile elele vererek memleketin refah ve saadetine çalışacağız. Kuvvetini tarihin azametinden ve Türk milletinin bitmez tükenmez kudret kaynaklarından alan Sancak sekenesi, az zamanda çok terakki ederek yurdumuzu cennete çevirecektir. Türkün en eski kollarından gelen ve kendi aslını çok iyi bilerek hiç bir vakit unutulmamış olan milletimiz, Türklerin ve bütün Şarkın Atası olan Ulu Önderin bize gösterdiği şuurlu yolda yürüyerek kendisine gösterilen teveccühe lâyık olduğunu ispat edecektir. Bizi istikbale kavuşturduklarından dolayı Atatürk hazretlerine ve büyük Türk milletine sonsuz minnet ve şükran hislerimi bu kürsüden arzederken istiklâlimiz için çalışan Fransız hükûmetine, Cumhurreisine milletim namına teşekkür etmeği borç telâkki ederim. Bu büyük ve şerefli günü idrak ettiğimizden dolayı hepinizi ve bütün Hatay halkını candan tebrik ve hürmetle selâmlarım.»

ERMENİ CEMAATİ MÜMESSİLİNE DİYOR?

Ermeni cemaati mebuslarından İsa Kazancıyan da şu nutku söylemiştir:

«— Muhterem meclis reisinin Ermeni cemaati hakkında söylediği değerli sözlerden son derece mütehassis oldum. Kendilerine beyanı teşekkür ederiz. Bu münasebetle halkımızın yeni vaziyete sadık ve memleketin teali ve terakkisine bütün kuvvetile çalışmaya azmetmiş olduğunu arzederiz. Bu tarihî günde istiklâlimizi bütün coşkunlukla tes'id ederken bu rütbeyi bize bahşeden iki büyük cumhuriyete ve onların Büyük Şeflerine minnettarlığımızı sunmayı bizim için mukaddes bir borç biliriz. Biz Sancaklılar için mucibi iftihardır ki Türkiye ve Fransa gibi iki kuvvetli devlet arasında derin ve esaslı bir dostluğun tesisine Sancağımız bir zemin teşkil etmiştir. İstiklâlimizin verilmesile bize büyük bir itimad ediliyor. Bize düşen vazife bu itimada lâyık olduğumuzu isbat etmektedir. Burada temsilile müftehir olduğumuz Ermeni cemaati bu vatan için lâzım gelen her türlü hizmet ve fedakârlığı deriğ etmiyecektir. Bütün Ermeniler, kardeşleri Türkler ve diğer unsurlarla elelevererek riyasız ve ciddiyette teşriki mesai edecektirler.

Biz de Türklerle bir olarak arz üzerinde ilk medeniyet tohumları saçan beşeriyetin terakki ve temdidine yegâne bir âmil olan büyük milletin zümresindeniz. Asrı hazırın en ulu bir şahsiyeti olan Atatürk Türk ve Ermeni ırklarının bir soydan ve kardeş bir ırk olduğunu ilân etmedi mi? Büyük Önderin vazettiği prensipi tatbik etmeliyiz, kim bu prensipten inhiraf ederse, Ataya ihanet etmiş olacaktır. Binaenaleyh Sancak dahilinde anasırı muhtelife efradile şimdiye kadar nasıl kardeş gibi geçiniyor, şimdi ise, bundan böyle de bu münasebetimizi daha büyük bir ehemmiyetle son derece terakki ettirmek en büyük arzumuzdur.. Atanın koyduğu prensipin aramızda tatbikini zâmin olan meclisimizin seçeceği devlet reisinin direktiflerile memleket ve halkımızın refah ve saadete kavuşmasını diler ve bu münasebetle bizi mebusluğa intihap eden millete minnet hislerimizi sunar ve bütün halkımızı kutlularız.

RUM CEMAATİNİN SÖZLERİ

Rum ortodoks meb'uslarından doktor Basils de şu nutku söylemiştir:

«İlk kurulan Kamutayda temsilile şerefyab olduğum Rum ortodoks cemaatinin olan itimadı ile bahtiyarım. Meb'us olduğum cemaat, burada yaşıyan vatandaşlar ile her zaman hiçbir fark gözetmeksizin beraber yaşamış, refah ve saadet ve meşakkat günlerinde daima elbirliği etmiştir. Rum ortodokslar, tarihin en eski zamanlarındanberi daima ahlâkı hamide ile muttası hüsnüniyet sahibi bulundukları cihetle yaşadıkları b umuhite fedakârane hizmet ederek kültür, ticaret ve sanayide ilerlemişler, yurdlarında tufeylî ve muzır değil daima nafi bir uzuv olmuşlardır.

Arkadaşlar, vatanımızın saadet ve felâket anlarında daima birlik olarak yaşıyacak ve öleceğiz. Şarkın Atası Ulu Önderimiz Hatay bilâtefrikicins ve mezheb Hataylılarındır ve kanun nazarında tam bir müsavat halinde yaşıyacaklardır, buyurdular. Bizim için tarihî hakikatlerin kâffesinden daha üstün olan bu sözün kutsiyetine bu gün bütün varlığımızla iman ediyoruz. Ulu Atamızın ilhamile kazandığımız bu mes'ud rejimle keşbişeref ederiz. Bu rejim, sinesinde yaşıyan bütün evlâdlarını şefkatle bağrına bastıracak Hatayın yeni rejimidir. Meclisimiz bunun en kuvvetli hamisidir.

Arkadaşlar, yurdumuzun kurtuluşu, saadeti, muazzam ve müttefik dost Türkiye ve Fransa devletlerinin müşterek ve değerli mesaileri sayesinde elde edilmiştir. Bu iki memlekete ve Ulu başlarına ebedî şükran sunarız. Vatanımızın yakın şark sahillerindeki coğrafî ehemmiyeti dolayısile lâtık olduğu mevkie yükselmesi için bu iki büyük dost devletin yüksek kimaye ve sevgilerinin devamını diler, bizi bu güne kavuş turduklarından dolayı ebedî minnet ve şükranlarımızı cemaatim namına sunarım.»

DİĞER MEB'USLARIN SÖZLERİ

Antakya 3 (A.A.— İskenderun meb'usu Hamdi Selçuk, meclisin, açılış celsesinde söylediği nutukta, bugün tarihî bir hâdise karşısında bulunulduğunu, ışığın ve kudretini şarkın güneşi Atatürkten alan Hatayın bugün dünya haritasında gürbüz ve kuvvetli bir devlet olarak yer aldığını kaydettikten sonra, bugünkü istiklâlin Atatürkün yüksek dehâsının yarattığı binbir eserden biri olduğunu tebarüz ettirmiştir.

YAKINDA
En güzel edebi roman
Son Telgrafta

Japonlar Taarruzu Başaramadılar

Londra, 4 (Hususî) — Japonlar Kankav'da Çinlilere karşı açtıkları büyük taarruzu henüz başaramamışlardır. Çinlilerin son sistem harb malzemelerile vaki şiddetli mukavemetleri Japonları yeni zorluklar karşısında bırakmıştır.

Japonya genç askerlerden mürekkep olmak üzere yeniden takviye kıt'aları göndermeğe mecbur kalmıştır.

İMHA EDİLEN ÇİNLİLER

Hankeu 4 (A.A.)— Honanın şimalinde kâin Tai-uang civarındaki kasabalarda Japonlar 1800 sivil Çinliyi katletmişlerdir. Söylendiğine göre bu kıtal Çin çeteleri tarafından birkaç Japon askerinin öldürülmesi üzerine bir mukabelebilmisil olarak yapılmıştır.

Ahmed Seyfi konvansiyonel'de dolandırıldı

Gümrükler Umum Direktörlüğü memurin müdürü Ahmed Seyfi konvansiyonelle Parise gitmekte iken, iki dolandırıcı tarafından kendisine kıymetsiz bir yüzük 120 liraya satılarak dolandırılmıştır.

Hâdise; tren Sofyaya girerken vukubulmuştur. Sofyada polis dolandırıcıları yakalamıştır.

(Dış politikadan devam)

4 — Sual:

Eğer Avrupada bir harp çıkarsa Amerika bitaraflığını muhafaza edebilecek mi?

Cevap:

(İkinciteşrin 1936 tarihinde) yüzde 62 evet.

(Temmuz 1938 tarihinde) yüzde 54 evet.

5 — Sual:

Avrupada bir harp çıkmasından en çok hangi devlet mesul olacaktır?

Cevap:

Yüzde 30 Almanya

Yüzde 27 İtalya

Yüzde 19 Japonya

Yüzde 11 Rusya.

6 — Sual:

Versay muahedesinin Almanyaya tahmil ettiği şartlar ağır mı yoksa hafif mi?

Cevap:

Yüzde 40 hafiftir.

Yüzde 30 ağırdır.

Yüzde 29 makul ve muhikkir.

7 — Sual:

Sulh muahedesiyle elinden alınan müstemlekeleri Almanyaya geri verilmeli midir?

Cevap:

Yüzde 76 verilmemelidir.

İşte efkârı umumiye enstitüsünün bazı sualleri ve bu suallere milyonlarca Amerikalı tarafından verilen cevaplar. Bu cevaplar Amerika halkının hangi tarafa müteayil olduğuna en ufak bir tereddüt bırakmamaktadır. Amerikalılar üçüncü suale verilen cevaptan da anlaşılacağı üzere Avrupa harbine iştirak edilmemesi noktasında müttefiktirler. Fakat dördüncü sual de gösteriyor ki her şeye rağmen, harbe iştirak etmiye mecbur kalacaklarına kanidirler. Ve bu kanaat, 1936 senesi sonlarından 1938 senesi yazına kadar yüzde sekiz nisbetinde harbe iştirak mecburiyetine doğru temayül etmiştir. Bir defa harp başladıktan sonra Büyük harpte gördüğü gibi, bu temponun çok sür'atlenmesi mümkündür.

A. Ş. ESMİ

GRİPİN
Baş, Diş, Nezle, Grip Romatizma
nevralji, kırıklık ve bütün ağrılarınızı derhal keser
İcabında günde üç kaşe alınabilir.

Sultan Hamid sürgünleri

No. 19

Tercüme ve iktibas hakkı mahfuzdur. Yalnız Son Telgraf'da neşredilecektir.

Yazan : Ziya Şakir

Sultan Hamid, Sultan Azizin hal'i günü onu müdafaaya koşacak kadar cür'et ve sedakat göstermişti..

Sultan Hamid, amcasının intihar ettiğine değil Sultan Murad tarafından öldürüldüğüne kanidi

Evvelâ şunu arzedelim ki: Sultan Hamid, amcası Sultan Azizi son derece severdi. Çünkü, Sultan Azizin validesi (Pertevniyal kadın), şehzadelik zamanında kendisini son derecede himaye ettiği gibi, Veliahd Murad Ffendiye göz açtırmıyan Sultan Aziz de, kendisinden hiçbir lûtfu diriğ etmemişti.

Sultan Azizin hal'ı günü, silâhı ve adamlarile amcasını müdafaaya koşacak kadar sadakat ve cür'et gösteren Abdülhamid, onun esrarengiz vefatını da büyük bir alâka ile takib etmişti. Ve bunun neticesinde de, amcasının intihar ettiğine değil; sultan Murad tarafları tarafından öldürüldüğüne kanaat getirmişti. İşte, bütün bu kanaati hasıl eden Abdülhamid, amcasının katili olmakla maznun sevatı birer birer tesbit ederken bunların arasında enistesi damad Mahmud Paşanın bulunduğuna dair de bir zehab hasıl eylemişti.

Fakat ahval ve hadisat o kadar karışık, zaman o kadar nazik idi ki; Abdülhamid bu mühim meselenin kurcalanmasını (vakti meçhul) una talik etmiş.. Şimdilik kendisine dört el ile sarılan, ve şu yeni saltanat devresinde pek mühim işlerine yarıyan enistesi damad Mahmud Paşayı hoş kullanmak istemişti.

Damad Mahmud Paşa, bütün kudret ve kuvvetini, Sultan Hamidin mevkiini kökleştirmeğe hasretmişti. Çünkü; yeni hükümdarın tahtı karşısında, ehemmiyetli e hemmiyetsiz bir takım muhalif kuvvetler belirmişti.

(Abdülhamidi sani - ve, devri saltanatı) ismindeki hususi tarih, vaziyeti şöyle tasvir eder:

(Abdülhamidin kalbine korku vesvese zehirini ilk evvel damlatan, damad Mahmud Paşa olmuştur.

Onun telkinatıledir ki Abdülhamid, (genç Osmanlılar) namı verilen (Ahrar) a; şeriati tanımaz, her bir fenalığı yapmıya müs'aid cebbar ve ihtilâlci adamlar nazarile bakmağa başladı.

Mahmud Paşa, plânını güzel kurmuştu.. Mithat Paşayı (suiniyet ashabından) diyerek nefyettirip bu suretle efkârı umumiyeyi tehyic ettikten sonra; Abdülhamidi, memlekette ihtilâl çıkacağı korkusile iz'aca başladı.

[Bunun üzerine, Mithat Paşa ile münasebette bulunanların kâffesi birer birer (Muzannai sû) [1] erbabından olmak üzere takib edildi. İşte böylelikle, hafiyelik usulü, vâsi bir esas üzerine kuruldu.

[Bu sebebden dolayı, Abdülhamidin riyasetinde, hemen her gün meclisi vükelâ akdolunur; ve bunda, vukuu melhuz olan ihtilâle karşı ittihaz olunacak tedabir müzakere edilirdi.

[Asker, her ihtimale karşı hazır bulunmak üzere kışlalardan dışarı salıverilmez idi. Fakat İstanbul ahalisi; yine sükûnetini bozmuyor, hükûmetce ittihaz olunan tedabire hiç bir mâna vermiyordu.

[Mahmud Paşa; payıtahtının âsayişine, kendisi nezaret ediyordu. Bunun için, yalnız kendi emrine itaat etmek, ve jurnalları doğrudan doğruya kendisine vermek üzere bir (zabıtai hafiyye) teşkil etmiş idi.

[Hafiye memurlarının bitarafâne hareket etmeyip; daima efendilerinin arzu ettiği, veya etmediği şeyleri nazarı dikkate alarak ana göre hizmet etmeğe çalışacakları tabii, ve (hafiyelik san'ati cedidesi) de, (devri meşrutiyetin icadı) olduğundan hafiyeler, vazifelerinin ne gibi eşhası takib etmek olduğunu talimatı mahsusaya hacet görmeden anladılar. Ve nerede ıslahat ve meşrutiyet tarafdarı genç Osmanlılar varsa, onları jurnal etmeğe başladılar [2].

[Bu sebeble, her gün birçok kimseler tevkif olunuyordu. Zabtiye hapishanesi, kısmı azamı genç Osmanlılardan olmak üzere (şübheli eşhas) ve (siyasî mücrim) [3] lerle lebâleb dolu idi.

[Damad Mahmud Paşa, bir taraftan da kendince tensikat plânları hazırlıyordu. Vükelâlık mesnedlerine, hünkâra karabeti olanların tayinini tasavvur eyliyordu. Vükelâ böyleleri olrusa, artık hiç bir şeyden korkulmıyacak idi. Çünkü bunlar, kendi hayatlarını, hünkârın hayatına vâbeste olduğunu bilecekleri cihetle Abdülhamid aleyhinde bir suikasdde bulunmaları kabil değil idi. Orduda, en mühim kumandanlıklara, Padişahın nefsine sadakati olanlar tayin edilecekti. Bunlar olup bittikten sonra, nihayet Mahmud Paşa da, Sadaret mevkiine geçecek] di.

Arzettiğimiz kitabın birinci cildinin 191 - 192 inci sayfalarından aynen naklettiğimiz şu satırlarda Damad Mahmud Paşa aleyhinde mübalâğalı tabirler, tasvirler, fikirler ve tahliller vardır. Fakat, bunları burada münakaşa etmek, sadedimizin haricinde olduğu için biz yalnız son cümleyi nazarı dikkate alacağız, ve bahsimize devam edeceğiz.

Damad Mahmud Paşa, Sadaret mevkiine geçememişti. Hattâ, aradan uzun zaman geçmeden, onun ikbalini çekemiyen rakibleri, Sultan Hamide karşı birtakım tezvirat ve tesvilâtta bulunarak, onun gözden düşmesine sebebiyet vermişlerdi.

Sultan Hamidin haraeetli hâmisi, ve Yıldız sarayının en kuvvetli şahsiyeti olan Damad Mahmud Paşa, artık ikbal şâhikasından yavaş yavaş kaymıya başlamıştı.

Bazan Sultan Hamid kızıyor, huzuruna çağırıyor, acı sözler söyliyerek saraydan kovuyordu Aradan birkaç gün geçiyor, köşküne çekilmiş olan paşa, bir yaverle saraya celbediliyor; kendisine tekrar bir vazife tevdi ediliyordu.

Fakat artık iyiden iyiye anlaşılıyordu ki; Sultan Hamid ile Damad Mahmud Paşa arasındaki rabıta, kopacak derecede geriliyordu. Gün geçtikce, Sultan Hamidin sabık gözdesi aleyhindeki itthamlar da artıyordu.

Paşanın; gözleri kamaştıran serveti, Sultan Azizin hal'edildiği gün saraydan aşırılan küllıyetli mikdardaki altın ve elmaslara atfediliyor.. Sultan Azizin hal'inden ve katlinden mes'ul tutuluyor, bilhassa bazı sultan, gözde ve hazinedarlarla gayrimeşru münasebetler de bulunduğuna dair sözlerle Abdülhamidin malûm olan ahlâki taassub ve kıskançlığı harekete getiriliyordu.

Bir aralık araya, Sultan Hamidin valdeliği (Perestû kadınefendi) girmişti. Kayın birader ile eniştе arasındaki fena anlaşmayı ortadan kaldırarak onları yire eskisi gibi seviştirmek istemişti.

Fakat Damad Mahmud Paşanın rakib ve düşmanları o kadar kuvvetli idi ki; bu teşebbüs bile hiç bir netice vermemişti.

Nihayet 1294 senesi Teşrinisani ayı içinde Damad Mahmud Paşanın başına ilk felâket yıldırımı inmişti.

O senenin kurban bayramının beşinci günü idi. Bir müddet, dedikodulardan uzak yaşamak istiyen Damad Paşa. Beykozdaki köşküne çekilmişti.

Fakat, köşke çekildiğinin ertesi günü, Mabeyin Müşiri Osman Paşadan şu kısa telgraf gelmsti:

[Derhal sarayı hümayuna gelmeniz iradei seniyye iktizasından olmakla en seri vasıta ile teşrifinize intizar olunur.]

O anda ,Mahmud Paşanın içine bir kurt girmişti.

— Acaba, yine ne var? Hangi münafık, efendimize yeni bir fitil vurdu?..

Demişti.

Fakat bu kat'î davet karşısında, uzun zaman durup da düşünülemezdi. Çünkü, bu davete geç icabet ederse, buna da başkaca bir mâna verilirdi.

Onun için paşa derhal beş çifte kayığın hazırlanması için, yalıya haber göndermişti.

Fakat tam o anda, Yıldız sarayından, bir de şu telgraf gelmişti:

[Mabeyni hümayuna azimetinizi tacil ve teshil etmek üzere, Beykoz iskelesine çatana vapuru ile gelmekte olduğum maruzdur.

Yaverânı hazreti şehriyarîden Kaymakam Ali

Bu telgraf, Mahmud Paşanın endişe ve merakını büsbütün arttırmıştı. Artık, çatananın gelmesini beklemeğe lüzum görmiyerek, köşkten yalıya inmiş. Hazır bulunan kayığa atlamıştı.

(Devamı var)

[1] O tarihte icad olunan bu tabirler, Sultan Hamid devrinin son günlerine kadar devam etmiştir.

[2] Dikkat buyurulsun; (Hürriyet) esasına müsnetid olmak üzere (Meşrutiyet) teessüs etmiştir. Ve gûyâ, (Meşrutiyet) i korumak için de (Hafiyelik) teşekkül eylemiştir. Sonra, maksad o kadar kaybolmuş ve mecrasını şaşırmıştır ki; icad olunan bu yeni hizmet, tam otuz dört sene memlekette bir zulüm ve seyyiat vasıtası kesilmiştir.

[3] Bu tabirler de, o tarihten itibaren artık resmi (zabıta ıstılahı) arasına karışmıştır.

HİKAYE

Sevdim diye Zalim beni beyhude avuttun

(4 üncü sahifeden devam)

Beynim atmıştı. Bize çevrilen nazarlardan kaçmak için trenin gidiş istikametine doğru yürüdüm. O da benimle beraberdi. Çok sempati gösteriyor, çıtır, pıtır konuşuyordu. Her tarafı yumul, yumul ve Necileden daha körpe idi. Ben bu hareketin doğru olmadığını, randevuya arkadaşının iki defadır kasden gelmediğini ve bu suretle beni kendisinden soğutmağa yeltendiğini ileri sürerken, o gülüyor, yemin ediyor ve sanki mehtab bu yeni avı kaçırma diye haykırarak üzerime yıldızlarile hüzme yağdırıyordu. Soldaki tenişten indik, pilâk fabrikasının yanına kadar uzadık. Bir aralık sağ elini sol avucumun içine aldım ve ne yakıcı ele sahib olduğunu tereddüdle söyledim. Birdenbire ürperdi:

— Siz erkekler ne vicdansız şeylersiniz!.

Diye hıçkırdı... Kaçmak istiyordu. Muvaffak olamadı. Kollarına adamakıllı sarıldım:

— Âdemi Cennetten kovduran siz değil misiniz? diye sarstım... korkmuş ve cansızlaşmıştı. Gayri ihtiyarî başını göğsüme dayadı, ağlıyordu...

Gerçi sen buna vahşet dersin amma Naci... Ne yaparsın birader artık gözlerim kararmış ve itiraf ederim ki o an için bir vahşi olmuştum... Dudaklarım dudaklarına yapıştı... Herşey tamamdı...

Aradan çok zaman geçmedi, Yeşilköye taşındım, fakat sevgisi için köye taşındığım Bayan Necile değil, Ayseldi. Biz kurduğumuz yuvada mes'udduk, diğeri ise ailesinin mutaassıblığına rağmen kendini belki de avundurmak için kucaktan kucağa attı, babası evinden kovdu, yalnız kalınca az zamanda çok macera ve her maceradan da bir tekme yedi, nihayet bu hareketi zavallıyı Bakırköy akıl hastanesine kadar sürükledi. Hâlâ oradadır, müsaid bir günde ziyaretine gidelim de bak gülüyor, ağlıyor ve durmadan şu şarkıyı haykırıyor:

(Sevdim diye zalim beni beyhude avuttun!.)

Naci muterizane:

— İyi yapmadın bu affedilebilirdi Bülend! dedi...

Ve Bülend birasının son damlasını içerken bir yaralı gibi inledi:

— Evet iyi yapmadın, Tanrı ve o biliyor ki büyük bir günah işledim.

İkisi de daha fazla birşey söylemeğe muktedir değilmişcesine ayağa kalktılar. Vapura gidiyorlardı. Bülendin ağlamak için gerilen yüzüne elektrik ziyası vurdukça siyah gözbebeklerinde bulanık yaşlar gözüküyordu...

KEMAL ÖZCAN

Hariçden Imtihanlara Girecekler

Olgunluk imtihanından maaf tutuldular

Kültür Bakanlığı hariçten lise bitirme imtihanına giren talebeler için imtihan talimatnamesinde verdiği hükümlerden başka ayrıca bazı kayıdlar da ilâve etmektedir. Hariçten lise bitirme imtihanına girmek için müracaat eden talebeler dokuz, on ve birinci sınıfların derslerine toplu olarak cevab verecekleri için ayrıca bir olgunluk imtihanı geçirmiyeceklerdir.

SİNEMA

(5 inci sahifeden devam)

acemileştiler?

İşte bu suale cevab vermek lâzımgelince Fransız sinemasının rekabet sahasında propagandaya girişmek için, şimdi de bu teraneyi tutturdukları pek âlâ anlaşılır.

Holivud terzilerinin işçiliği Holivudda Amerika film sanayile birlikte başlar. Binaenaleyh bu hususta en ileride olmaları lâzımgelen bu terzilerin bugün acemilikle itham edilmeleri hiç doğru olmaz.

Amerikan filmlerinin hiç birinde terzilerin yüzünü karartacak tuvaletlere rastladığımızı söyleyemeyiz. Binaenaleyh bu iddia şu suretle suya düşüyor demektir.

Yeni film sezonu başlamak üzere bulunan bu aylarda hiç şübhe yok ki film sanayii ile meşgul olan müeseseler faaliyete geçecekler, ve türlü propagandalarla kendilerini methedeceklerdir.

Yalnız, bizde henüz faal bir film sanayii mevcud olmadığına göre en iyi hakemliği yapacak olan bizler, yeni filmlerde bu iddiayı arar, eğer varsa, gözlerimizle görür, sonra inanırız.

Elbette (Jozet ve şürekâsı) filmi, bizim sinemalarımızda da bu sezon zarfında görünecektir. Simone Simon, Anna Bellâ ve emsali Fransız san'atkârları müsterih olsunlar, yıllardır alıştıkları terziler hakkında icab eden notu kendileri vereceklerdir.

Bir Ingiliz Muharririne Göre

(4 üncü sahifeden devam)

ve ucuz olmalarıdır.

Yeraltı şimendiferleri yolcularının ekserisini yorgun, fakir siyahîler, boyalı işçi kızlar ve kazancı mahdud iş adamları teşkil eder.

Bunlardan başka bir nakil vasıtası da, yolların seviyesinden daha yukarıda iri bir hatta işliyen trenlerdir. Bunların istasyolarına merdivenle çıkılır. Merdivenlerin nihayetlendiği bir köşede, ufak bir gişede oturan bir adam para bozar. Otomatik turnike için lâzımgelen ufak para oradan alınır. Para, turnike deliğinden atılır, trene binilir. Bekleme salonunun ortasında kocaman bir demir soba vardır. Belediye nizamnamesine göre gerek yeraltı şimendiferlerinin, gerek diğer trenlerin vagonlarının ve bekleme salonlarının sıcak olması lâzım. Buna Nvyork kumpanyaları çok riayet ediyorlar. Trenlerde, otobüslerde sigara içilmez. Nevyorklular, sigara tiryakisi oldukları halde buna riayet ediyorlar.

YANGINDAN KORKAN BİR ŞEHİR

Sinema ve tiyatroların içinde, ayrılmış ve fiatca daha pahalı olan muayyen bir kısım var ki, ancak orada oturanlar sigara içebilirler.

Nevyork, yangından çok korkar. Böyle kalabalık nüfusu olan bir şehir için bu, yerinde bir korkudur. İtfaiye teşkilâtı mükemmeldir.

Nevyorkta nakil vasıtaları ve kundura boyatmak pek uruz. 42nci sokağın kaldırımlarına dizilmiş kocaman sehpalı dürbinler yabancının ilk nazarı dikkatini celbeden hususiyetlerden biridir. Bu teleskoplar, insana, beş sent mukabilinde Zühal yıldızı, yahutta Nevyorkun en yüksek binalarından birinin üst katını gösteriyor. Tanrının eserile insanın eseri arasındaki tercih hakkı sizin...

Senenin ilk İncir mahsulü

Mutad merasimle İzmir limanında vapura yüklendi

İzmir, 2 (Hususî muhabirimizden) — Mevsimin ilk incir partisini Avrupaya göndermek şerefi, bu sene «Tarış» üzüm kurumuna nasib olmuştur. Üzümde olduğu gibi incir mahsulünde de mıntakanın en kuvvetli varlığını teşkil eden bu müessese, bu sene alıcı emleketlerle kuvvetli işler yapmıştır. Kurumun ve kooperatifler birliğinin bu başarısı, her şeyden önce müstahsilin lehine olmuştur.

Dün sabah limanımıza gelen Norveç bandıralı Bayard vapuru öğleden sonra mutad merasimle 100 tonluk ilk kuru incir mahsulünü yüklemiştir. Vapur bugün akşama kadar limanımızda kalarak 2500 kutu incir yükliyecektir. Diğer firmalar da bugün ayni vapura incir yükliyereklerdir.

Bu incirler Oslo limanına çıkarılacaktır.

Uzunköprü Elektriğe Kavuşuyor

Uzun köprüde yapılmkata olan elektrik tesisatı epeyce ilerlemiştir. Avrupaya sipariş edilen makine ve alâtlar gelmiş ve montajlarına başlanmıştır. Tesisat Cumhuriyet bayramına kadar ikmal edilecek ve bayramın gecesi kasaba elektriğe kavuşacaktır.

Oğlunun yerine. gözünü çıkarttıran hükümdar !..

(5 inci sahifeden devam)

birikmişti. Trampetler çalmıya başladı. İki sıra asker arasında Kral ile Veliahdin geldiği görüldü. Ahali hayretle biribirlerine bakışıyor, bunun ne demek olduğunu soruyordu.

Kral, meydanın ortasına gelince yüksek sesle ve halka hitaben şu sözleri söyledi:

«İlân ettiğim kanuna riayet olunacak. Ve bu kanunun ahkâmı tatbik edilecek. Kanunda, iki gözün çıkarılacağını yazmıştım. Bu iki göz çıkarılacaktır. Yalnız bu ameliyatın ayni adam üzerinde yapılacağı tasrih edilmiş değildir. Şu halde sevgili oğlum, bir gözünü, yani sağ gözünü kaybedecek, benim de sol gözüm çıkarılacak. Bu suretle kanun aynen tatbik ve mücrim cezasını görmüş olacak.»

Askerler, kılıçlarının sivri uçlarile Kralın ve Veliahdin birer gözünü çıkardılar.

BİR KİLO MUM PARASINA

«Pikardi» de bilhassa «Amyen» de başkasının karısile bir arada yakalanan bir adam, iki polis marifetile büyük kiliseye götürülür, orada bir mum yakar, ve bir kilo mum parası verir. Yakayı kurtarırdı.

Hizmetcisinin koynunda yakalanan bir adam, sakalını traş etmek mecburiyetinde kalırdı. «Amyen» Belediyesi Reisi de bu cezadan kendini kurtaramamıştı. «Cujyen» ve «Gaskon» da zina yapan kadınlar çırçıplak soyulur, eşeğe ters bindirilirdi. Üzerlerine katran sürülür, tavuk tüyleri yapıştırılırdı. Boyunlarına bir levha asılırdı: «Zâniye!..»

Zavallıyı mahalle mahalle, sokak sokak dolaştırırlardı. Halk, alay eder, çürük meyvalar atar, eğlenirlerdi. Kışın, meyva bol olmadığından, bombardıman yumurtalarla yapılırdı. Halk, zavallıların başlarına nişan alırlardı.

Ekseriyetle başlarından ağır surette yaralanan bu kadınlar akşam üzeri bir manastıra götürülür, saçları kesilirdi. Bunlar, ömürlerinin sonuna kadar manastırda kalırlardı.

«Makon» da, zamparalık yapanlar, yalınayak şehri dolaştırılırdı.

«Liyon» da kocasından gayri bir erkekle yakalanan kadın, umumî meydanda çırçıplak soyulur, ortaya bir tavuk bırakılır, kadın bu tavuğu kovalayıp tutuncaya kadar meydanda koşar, dururdu.

Erkek de onun gibi çıplak, şuraya buraya serpilen kuru otları toplayıp demet yapmak mecburiyetinde idi. Bazan erkek ve kadın, çırçıplak sokaklarda gezdirilirdi.

Bazı yerlerde, zinanın cezası pek hafifti. Meselâ «Gronobl» de beş lira idi. «Bropr» da da yüz kuruş kadar... Fakirler için 20 kuruş.

«Tuloz» da mücrim kadın bir nevi kafese konulur, ve bir palangaya asılırdı.

Sonra kafes suya batırılır, çıkarılırdı.

JAPONYADA GARİB BİR CEZA

Vefasız kadınlara verilen cezaların en garibi Japonyada tatbik olunamıdır. Kocasına ihanet eden kadın, başının üstüne, ihanetinin sayısı kadar tencere konmak ve bu tencereleri düşürmeden «Cuşima» mabedine gitmek, tövbe ve istiğfar etmek mecburiyetinde idi.

Birçok yerlerde de kadının kocasından başka birisile münasebatta bulunması gayet tabiî görülürdü.

Vuran Kim ?

Yaralı susuyor, kocası susuyor, öldüren kim, sebeb ne?

İzmir, 2 (Hususî muhabirimizden) — Çorakkapıda 25 yaşlarında Esma adında bir kadın ağır surette iki yerinden bıçakla yaralanmıştır.

Fakat kadın, bütün tazyiklere rağmen kendisini kimin veya kimlerin yaraladığını bir türlü söylememektedir.

Herkesin hiç bir şey söylememesine ve ortada esaslı şahid bulunmamasına rağmen, bütün delîller, inkarına rağmen aile reisinin üzerinde toplanmaktadır. Suçlu Mehmed Otuzbirkarış, mahkemeye verilecektir.

MİZAH

(5 inci sahifeden devam)

Tedavi eden doktor, Bay (C) in hastalığından çok, vehmile uğraşmak mecburiyetinde kalıyordu.

Bay (C) bir gün:

— Doktor, dedi.. duyduklarımı bir tarafa bırakıyorum. Fakat gazetelerde okuduğum istatistiklerden, bu hastalığa tutulanların yüzde yetmişinin öldüğünü anlıyorum. Galiba ben de yolcuyum, ben de kurtulamıyacağım.

Doktor gayet ciddiyetle cevab verdi :

— Hayır, sizin için, hiç bir tehlike yok.

— Neden doktor?

— Benim, gripe tutulmuş, tam yüz hastam vardı, bunlardan altmış dokuzuncusu dün öldü, yetmişinci de bugün ümidsiz yatıyor. Siz, yetmiş birinci oluyorsunuz, tehlikeden hariç sayılırsınız.

Seyyah geldi

Oriyani isminde bir İngiliz seyyah vapuru dün limanımıza gelmiş ve 492 seyyah getirmiştir.

Bunun eşi Nerede bulunur

(5 inci sahifemizden devam)

On sekizinci Lüi'nin o zamanlar Fransadan uzak yaşadığı zamanlarda Levinin kendisile bir münasebeti olup olmadığı etrafında çok şeyler söyleniyor. Muhakkak olan bir şey varsa o da İmparator Napolyonun Levi'yi Amerikaya yine hususî ve mahrem bir memuriyetle yollamak istediği. Levi Fransaya dönmüş, bu memuriyeti alarak Amerikaya yollanmak üzere gemiye binmiş, ayrılmıştır. Fakat gemi İngiltereye uğramış, Levi dayanamamış, kendini dışarıya atarak tekrar İngiliz toprağına çıkmıştır. Doğduğu, büyüdüğü ve çok aleyhinde bulunduğu yere !.. Levi'nin İngilizlere söylediği şey basit idi:

— Artık Bonapart ile düşman oldum!.

Ondan sonra Fransa aleyhine şiddetli yazılar yazmak üzere bir gazete çıkarmış ve Napolyonun kellesini kim getirirse İngiltere nin ona para vermesini teklif etmeğe kadar varmıştır!. Napolyon düştükten sonra Levi tekrar Fransaya gitmiş, Pariste tatlı bir hayat sürmeğe başlamıştır. Paristeki İngiliz sefaretine müsteşar gibi bir şey olmuş, kızını da bir İngiliz Lorduna vermiş, ondan sonra hem İngiliz, hem Fransız payitahtlarının kibar mehafilinde sayılı adamlar sırasında göğsünü gere gere dolaşmış durmuştur!..

1357 Hicri Recep 9	1938 Miladi Ağustos 22
Yıl 1938, Ay 9, Gün 247, Hicri 122	
4 Eylûl Pazar	
Sivas kongrası 1921	

Vakitler	Evvel sa.	d.	Ezan sa.	d.
Güneş	5	27	10	47
Öğle	12	13	5	34
İkindi	15	52	9	12
Akşam	18	38	12	00
Yatsı	20	13	1	35
İmsak	3	45	9	06

Türk Hava Kurumu

25. ci Tertip

Büyük Piyangosu

5. inci keşide 11 - Eylûl - 938 dedir.

Büyük ikramiye **50.000** liradır.

Bundan başka: 15.000, 12.000, 10.000 Liralık ikramiyelerle (20.000 ve 10.000) liralık iki adet mükâfat vardır.

Şimdiye kadar binlerce kişiyi zengin eden bu piyangoya iştirak etmek suretile siz de taliinizi deneyiniz.

Yüksek Öğretmen Okulu Direktörlüğünden:

938 - 939 ders senesi için alınacak talebenin kayıt muamelesi 1/9/938 den 29/9/938 e kadar yapılacaktır. Kayıt günleri: Salı, Çarşamba, Cumadır.

Okula girmek şartları: Lise bakalorya veya olgunluk sınavını vermiş bulunmak, yirmi beş yaşını geçmemiş olmak, sıhhî bir arızası olmamak ve yapılacak seçme sınavını kazanmaktır. Seçme sınavlarına 30/9/938 cuma günü başlanacaktır. Diğer şartları öğrenmek istiyenlerin okula başvurmaları lâzımdır. «5955»

İnhisarlar U. Müdürlüğünden:

Cinsi	Miktarı	Muhammen B. beheri L. K.	Muvakkat tutarı L. K.	Muvakkat teminatı L. K.	Eksiltmenin saati
Sigara makina kolası	15.000 Kilo	—20,70	3105.—	232.87	10
Sigara paket kolası	13550 Kilo	—20,70	2804.85	210.36	10,30

1— 5/IX/938 tarihinde ihale edileceği ilân edilen 15000 kilo sigara makina ve 13550 sigara paket kolasının eksiltmeleri görülen lüzum üzerine 10 gün temdit edilmiştir.

II— Muhammen bedellerile muvakkat teminatları hizalarında gösterilmiştir.

III— Eksiltme 15/IX/938 tarihine rastlıyan pazartesi günü hizalarında yazılı saatlerde Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım komisyonunda yapılacaktır.

IV — Şartnameler parasız olarak her gün sözü geçen Şubeden alınabilir.

V — İsteklilerin eksiltme için tayin edilen gün ve saatlerde % 7,5 güvenme paralarile birlikte yukarıda adı geçen Komisyona gelmeleri ilân olunur. «6105»

***

I— İdaremizin Yavşan Tuzlasına getirilecek tatlı suyun tuzlaya isalesi için şartnamesi mucibince 25000 metre inşaat tulünde 60 m/m kutrunda font boru ve listesinde müfredatı yazılı hususî aksamı kapalı zarf usulile satın alınacaktır.

II— Muhammen bedeli sif Haydarpaşa 25000 lira ve muvakkat teminatı 1875 liradır.

III—Eksiltme 19/10/938 tarihine rastlıyan Çarşamba günü saat 11 de Kabataşta Levazım ve Mübayaat Şubesindeki Alım Komisyonunda yapılacaktır.

IV— Şartnameler parasız olarak her gün Levazım ve Mübayaat Şubesile Ankara ve İzmir Başmüdürlüğünden alınabilir.

V — Ekslitmiye iştirak etmek istiyen firmaların ihale gününden 7 gün evveline kadar fiatsız fennî teklif mektub ve kataloğlarını İnhisarlar Umum Müdürlüğü Tuz Fen Şubesine vermeleri ve tekliflerinin kabulünü mutazammın vesika almaları lâzımdır. Bu vesikayı haiz olmıyanlar münakasaya iştirak edemezler.

VI — Mühürlü teklif mektubunu kanunî vesaik ile 7 inci maddede yazılı Tuz Fen Şubesinden alınacak eksiltmiye iştirak vesikası ve %7,5 güvenme parası makbuzu veya banka teminat mektubunu ihtiva edecek olan kapalı zarfların ekslitme günü en geç saat 10 a kadar yukarıda adı geçen Alım Komisyonu Başkanlığına makbuz muakbilinde verilmesi lâzımdır. «6011»

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan:

1.173 tane eğer takımının pazarlığına istekli çıkmadığından 5/9/938 pazartesi saat 11 de yeniden kapalı zarf eksilmesi yapılacaktır.

2 — Tasınlanan tutarı 10380 lira ve ilk teminatı 779 liradır.

3 — Şartname ve evsaf komisyondadır. Görülebilir.

4 — İsteklilerin o gün eksiltme saatinden bir saat evveline kadar 2490 sayılı kanunun 32 nci maddesi hükmüne göre hazırlıyacakları teklif mektublarını Galata eski idhalât gümrüğü binasındaki komisyona vermeleri. (5603)

İstanbul Limanı Sahil Sıhhiye Merkezi Satınalma Komisyonundan:

1 — Deniz nakil vasıtaları için 106 kalem eşya kapalı zarf usulü ile satın alınacaktır. Tahmin bedeli 6902 lira 75 kuruştur.

2 — Adı geçen malzemeye aid şartnameler merkezimiz levazımından paraciz alınır.

3 — Eksiltme 6 Eylûl 938 salı günü saat 14,30 da Galata Kara Mustafapaşa sokağında mezkûr merkez satınalma komisyonunda yapılacaktır.

4 — Muvakkat teminat parası 517 lira 75 kuruştur.

5 —Eksiltmeye gireceklerin 1938 senesi Ticaret Odası vesikalarını makbuz ile birlikte vermeleri lâzımdır.

6 — Eksiltmeye girecek olanlar saat 13,30 a kadar teklif mektublarını mühürlü olarak komisyona vermeleri şarttır. Aksi takdirde eksiltmeye giremezler. (5606)

SİHİRLİ KUTU

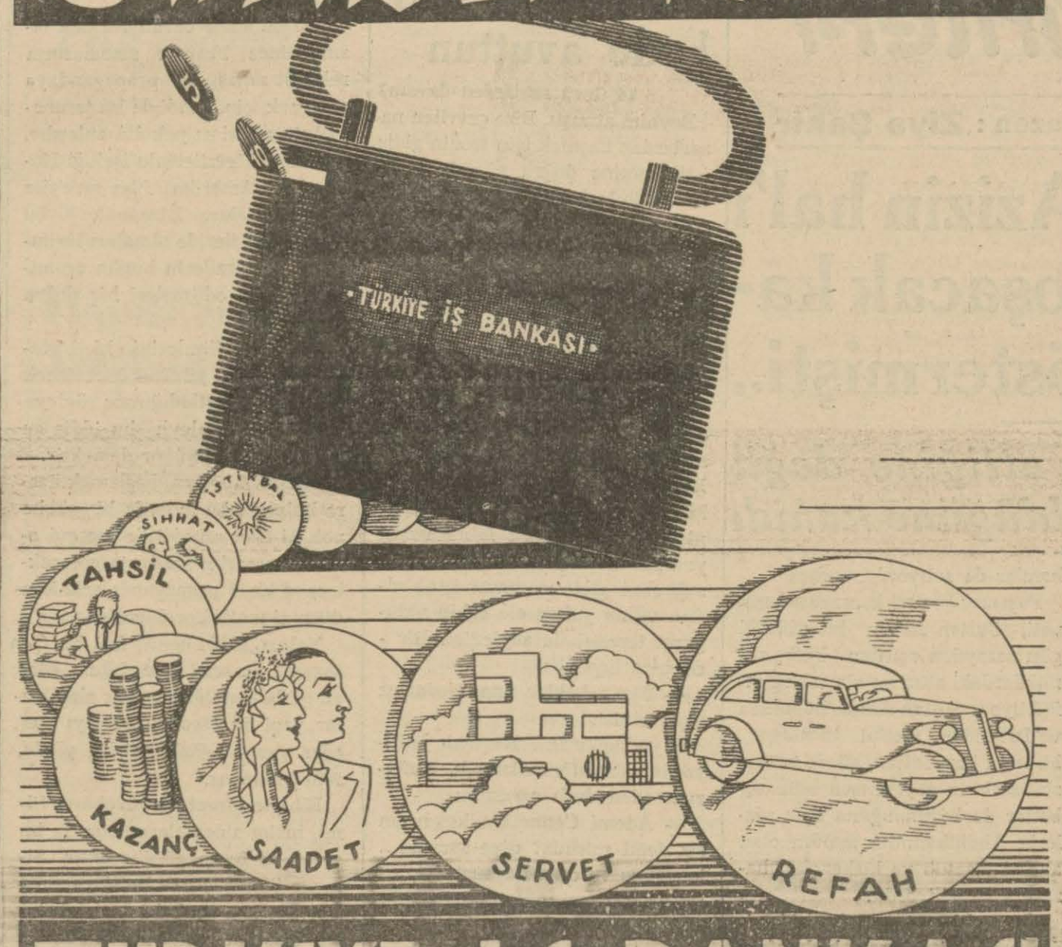

TÜRKİYE İŞ BANKASI

T.C. ZİRAAT BANKASI

Para biriktirenlere 28,800 lira ikramiye verecek

Ziraat Bankasında kumbaralı ve ihbarsız tasarruf hesablarında en az 50 lirası bulunanlara senede 4 defa çekilecek kur'a ile aşağıdaki plâna göre ikramiye dağıtılacaktır:

4	Aded	1,000	Liralık	4,000	Lira
4	»	500	»	2,000	»
4	»	250	»	1,000	»
40	»	100	»	4,000	»
100	»	50	»	5,000	»
120	»	40	»	4,800	»
160	»	20	»	3,200	»

DİKKAT: Hesablarındaki paralar bir sene içinde 50 liradan aşağı düşmiyenlere ikramiye çıktığı takdirde % 20 fazlasile verilecektir.

Kur'alar senede 4 defa, 1 Eylûl, 1 Birincikânun, 1 Mart ve 1 Haziran tarihlerinde çekilecektir.

İstanbul Belediyesi ilânları

Atölyeler ve Garajlar Müdürlüğü için lüzumu olan ve hepsine 1040 lira bedel tahmin edilen muhtelif boylarda gürgen, çam, çiğdene, karaağaç ve ceviz tahtaları açık eksiltmiye konulmuştur. Listesile şartnamesi Levazım Müdürlüğünde görülebilir. İstekliler 2490 No. lı kanunda yazılı vesika ve 78 lira ilk teminat makbuz veya mektubile beraber 9/9/938 Cuma günü saat 11 de Daimî Encümende bulunmalıdırlar. (B) (5787)

Gümrük Muhafaza Genel Komutanlığı İstanbul Satınalma Komisyonundan

1 — Gümrük Muhafaza memurları için 766 çift fotinin 16/9/938 cuma günü saat 14 de açık eksiltmesi yapılacaktır.

2 — Tasınlanan tutarı 3523 lira 60 kuruş ve ilk teminatı 265 liradır.

3 — Şartname evsaf komisyondadır. Görülebilir.

4 — İsteklilerin gün ve saatinde ilk teminat makbuzları ve kanunî vesikalarile birlikte Galata eski İthalât gümrüğündeki komisyona gelmeleri. (5949)

Üsküdar icra memurluğundan:

Bir borcun temini istifası için mahcuz ve satılması mukarrer marangozlara mahsus bir adet pilânya ve bir adet kalınlık makinesi 9/9/938 tarihine müsadif Cuma günü saat 10 dan 12 ye kadar Üsküdarda Balabanda eski Keresteciler sokağında 6, 8, 10 numaralı fabrika derununda açık arttırma ile satılacağından talib olanların mezkûr gün ve tarihte mahallinde hazır bulunacak memura müracaatları ilân olunur.

Dr. Ali Rıza Sağlar

Birinci sınıf dahiliye mütehassısı

Muayenehane: Beyoğlu Parmakkapı, tramvay durağı. Kabul saati: 16 dan sonra

Herkesin üzerinde ittifak ettiği bir hakikat:

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra KULLANMAK şartile

RADYOLİN

Dişlerinizi tertemiz, bembeyaz ve sapsağlam yapar. Ona yirminci asır kimyasının harikalarından biridir, denilebilir. Kokusu güzel, lezzeti hoş, mikroblara karşı tesiri yüzde yüzdür.

RADYOLİN

Kullananlar dişlerini en ucuz şeraitle sigorta ettirmiş sayılırlar.

Sabah, öğle ve akşam her yemekten sonra dişlerinizi fırçalayınız.

İstanbul İkinci İcra Memurluğundan:

Emine Safiye tarafından Cemalettin Riza Rufaiden borç alınan paraya mukabil ipotek fazlasına şamil olmak üzere tamamına haciz vazedilmiş ve bu kerre ehli vukuf tarafından (2000) lira kıymet takdir edilmiş olan Eminönü kazası dahilinde Mollafenarî mahallesinde Camiişerif sokağında eski 25, yeni 10 No. lı hanenin satılmasına karar verilmiştir.

Evsaf ve mesahası aşağıda yazılıdır: Zemin katı: Zemini mermer döşeli bir taşlık üzerinde bir kömürlük bir halâ ve zemini malta döşeli ikinci bir taşlık olup bu taşlığın da sokağa ayrı bir kapısı vardır. Yine zemin katında zemini kırmızı çini bir avlu üzerinde üç kömürlük bir kuyu ve zemini malta döşeli adî ocaklı ve sarnıçlı bir mutfağı vardır. Bu kattan asma katına çıkılır iki merdiven mevcuttur.

Asma kat: Bir koridor üzerinde iki oda ve bir camekân ve ahşap bölme ile ayrılmış diğer bir odaya çıkılır.

Birinci kat: Bir sofa üzerinde üç oda bir halâdan ibarettir.

İkinci kat: Bir sofa üzerinde üç oda bir halâdan ibarettir.

Umumî evsafı: Bina ahşab ve muhtacı tamir bir haldedir. Birinci ve ikinci katların sokak kısmında şahnişleri vardır. İçinde elektrik tesisatı mevcut ve odalar kısmen yüklü ve dolaplıdır.

Hududu: Kadastronun 122 kütük 253 ada ve 3 parseli ile tesbit edilmiştir.

Mesahası: 79.50 metre murabbaı olup bahçesi yoktur.

Kıymeti: Binanın tarzı inşası ve mütehammil olduğu bedeli icar mevki evsafı ve halihazır emlâk alım ve satım piyasası gözönünde tutularak ana göre kıymet takdir edildiği:

Yukarıda hudud evsaf ve mesahası yazılı gayrimenkulün açık artırmaya konmuş olup 5/10/938 tarihine rastlıyan Çarşamba günü saat 10 dan 12 ye kadar İstanbul İkinci İcradaki dairemizde açık artırma ile satılacaktır. Artırma bedeli muhammen kıymetin % 75 ini bulduğu takdirde gayrimenkul en çok arttıranın üzerine ihale edilecek, aksi takdirde en son artıranın taahhüdü baki kalmak üzere artırma on beş gün müddetle temdid edilerek 20/10/938 tarihine rastlıyan Perşembe günü saat 10 dan 12 ye kadar yine dairemizde ikinci artırmada gayrienkul en çok artıranın üzerine ihale edilecektir.

Satış peşindir. Artırmaya girmezden evvel muhammen kıymetin % 7,5 u nisbetinde pey akçesi vermeleri veya millî bir bankanın teminat mektubunu ibraz etmeleri lâzımdır.

Birikmiş vergilerle belediyeye ait tenviriye, tanzifiye ve dellâliye resimleri ve vakıf icaresi satış bedelinden tenzil edilir. 20 senelik taviz bedeli müşteriye aittir.

2004 numaralı icra ve iflâs kanununun 126 ncı maddesinin 4 üncü fıkrasında bu gayri menkul üzerinde ipotekli alacaklılar ile diğer alâkadaranın ve irtifak hakkı sahiblerinin bu haklarını ve hususile faiz ve masrafa dair olan iddialarını bu ilânın neşri tarihinden itibaren 20 gün içinde evrakı müsbitelerile bildirilmesi icab eder. Aksi halde hakları tapu sicillile sabit olmadıkca satış bedelinin paylaşmasından hariç kalacakları ve daha fazla malûmat almak istiyenlerin 24/9/938 tarihinden itibaren herkesin görebilmesi için açık bulundurulacak olan artırma şartnamesile 36/2630 numaralı dosyasına müracaatları ilân olunur.

Hastalıkların Sirayeti

İnsanın uzviyeti, ekseriya sinek, sivrisinek, bit, pire ve tahtakurusu gibi haşerelerin zehirli ifrazatı ile hastalıkların tehdidi altındadır.

Bu tehlikeden korunmak için en kuvvetli ve en müessir mikrop ve haşarat öldürücü bir mayi olan «LYSOL»ü muntazamen kullanınız. Bütün yuva ve şürfelerini kökünden tahrip eder. Taklitlerine dikkat ve kutularının sarı-kırmızı orijinal ambalajında ısrar ediniz.

„Lysol"

Alâmeti farikası

SCHULKE & MAYR A. G. Hamburg

Mümessili: S. JAKOEL Mahdumu - İstanbul

TİYATROLAR

EGE Tiyatrosu Nuri Genç ve Arkadaşları

4 Eylûl pazar akşamı

Yenişehir Aile bahçesinde ŞEYTAN

Sabriye Tokses konseri

***

Ertuğrul Sadi Tek TİYATROSU

Bu gece (Büyükderede) (SÜT KARDEŞLER) Pazartesi (Suadiye) de (Karmakarışık)

Sahip ve neşriyatı idare eden

Baş muharriri

ETEM İZZET BENİCE

SON TELGRAF MATBAASI